

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ, ŠALIGATVIŲ IR KITŲ TERITORIJŲ PRIEŽIŪROS
ORGANIZAVIMAS**

AUDITO ATASKAITA

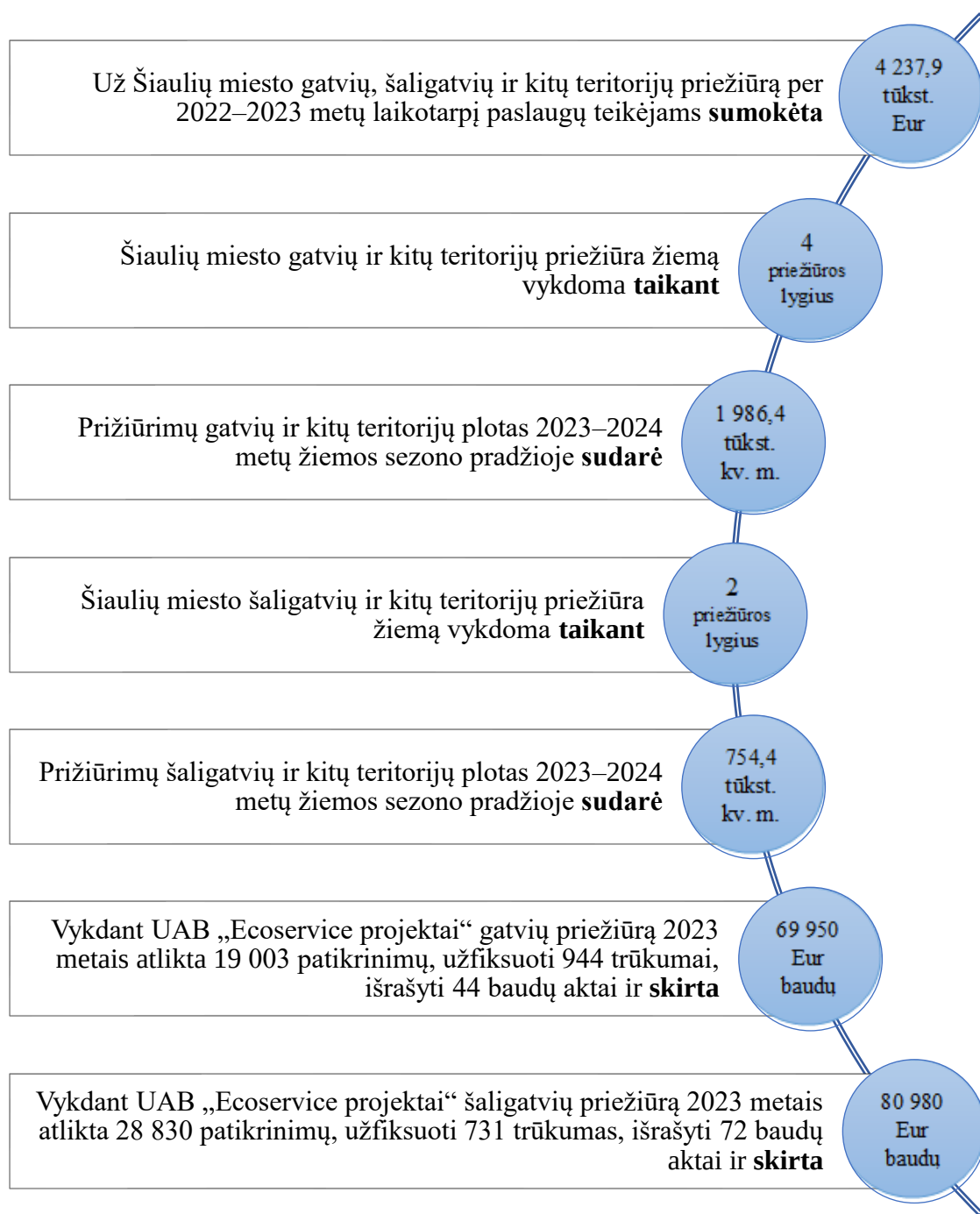
2024 m. birželio 10 d. Nr. KV-6
Šiauliai

Su audito ataskaita galima susipažinti
Šiaulių miesto savivaldybės interneto puslapyje adresu www.siauliai.lt

Turinys

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI.....	9
1. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ IR ŠALIGATVIŲ PRIEŽIŪROS LYGIŲ DIFERENCIJAVIMO PROCEDŪRA TURIĖTŲ BŪTI AIŠKESNĖ	9
1.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra vykdoma taikant nustatytus priežiūros lygius ir normatyvus, tačiau tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo procesui trūksta aiškumo	9
1.2. Kai kurie techninėje specifikacijoje nustatyti reikalavimai žiemos sezonui tobulintini.....	13
1.3. Paslaugų užsakymų sisteminimo ir valdymo problemas išsprendė sistemos „Sumanus miestas“ įdiegimas Savivaldybės administracijoje, tačiau duomenų apie šaligatvių plotus patikimumu neturėjome galimybės įsitikinti	17
2. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ, ŠALIGATVIŲ IR KITŲ TERITORIJŲ PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ SUTEIKIMO EIGA KONTROLIUOJAMA ĮVAIRIOMIS VEIKLOS FORMOMIS IR ETAPAIS, TAČIAU NE VISAIS ATVEJ AIS BUVO UŽTIKRINAMA TINKAMA PASLAUGŲ KOKYBĖ	21
2.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų suteikimo eiga kontroliuojama įvairiomis veiklos formomis ir etapais	21
2.2. Nuo 2023 metų Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų kontrolė vykdoma intensyviau ir efektyviau, tačiau paslaugų kokybės trūkumų išlieka	23
2.3. Ne visais atvejais pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitiko paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų apdorojimo sistemoje užfiksuotus duomenis	32
2.4. Savivaldybės administracija analizavo pranešimus apie problemas, susijusias su Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra, ir stengiasi pašalinti esamus trūkumus	38
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	41
1 priedas Santrumpos ir sąvokos.....	43
2 priedas Audito apimtis ir metodai	44
3 priedas Anketos rezultatai	47

PAGRINDINIAI FAKTAI

SANTRAUKA

Audito svarba

Gatvių ir šaligatvių priežiūra yra būtina, siekiant užtikrintų saugų eismą ir pėsčiųjų judėjimą. Be to, tai padeda išvengti avarijų ir susižalojimų. Ypač šaltuoju metų laiku, kai gatvės gali būti slidžios ir pavojingos, tinkama gatvių priežiūra tampa gyvybiškai svarbi. Tačiau efektyvus gatvių valymas žiemą reikalauja ne tik tinkamos įrangos ir priemonių, bet taip pat svarbus ir efektyvus viso proceso planavimas, organizavimas bei bendruomenės įsitraukimas.

Šiaulių miesto savivaldybės misija yra sudaryti kokybiškas gyvenimo ir darbo sąlygas Šiaulių miesto bendruomenei, užtikrinti gyventojų lūkesčius atitinkantį teikiamų viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų lygį, nusipelnyti žmonių pasitikėjimą ir skatinti jų pasididžiavimą miestu¹.

Vienas iš 2015–2024 metų Šiaulių miesto plėtros strateginio plano prioritetų yra draugiška gamtai kokybiška gyvenamoji aplinka. Todėl tiek Šiaulių miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginiame veiklos plane, tiek Šiaulių miesto savivaldybės 2023–2025 metų strateginiame veiklos plane yra patvirtinta Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programa ir jai priskirta viena iš priemonių – „*Tvarkyti aplinką ir vykdyti infrastruktūros objektų priežiūrą ir remontą (04.01.01.01)*“.

Bendras priemonės „*Tvarkyti aplinką ir vykdyti infrastruktūros objektų priežiūrą ir remontą*“ lėšų panaudojimas 2022 metais sudarė 8 214,95 tūkst. Eur, 2023 metais – 8 755,16 tūkst. Eur. Pagal Savivaldybės administracijos programos „Biudžetas VS“ duomenis, tiek 2022 metais, tiek 2023 metais daugiausiai lėšų buvo panaudota miesto gatvių apšvietimui (atitinkamai 38 proc. ir 35 proc.) ir miesto gatvių bei šaligatvių valymui (atitinkamai 24 proc. ir 27 proc.).

Suprasdama miesto viešųjų erdvių priežiūros ir tvarkymo svarbą kuriant patrauklią aplinką miesto gyventojams ir svečiams bei siekdama įvertinti, ar užtikrinama tinkama ir nuolatinė miesto gatvių ir šaligatvių tvarkymo paslaugų priežiūra, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros organizavimo auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. gruodžio 12 d. pavedimu Nr. PA-11 Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vyresn. patarėja Agnė Lencienė ir patarėja Reda Žukauskienė atliko Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo ir priežiūros organizavimo auditą, kurio metu buvo parengtas veiklos audito planas, parinkti vertinimo kriterijai, atliktos veiklos audito plane numatytos audito procedūros, dokumentuoti audito procedūrų rezultatai ir parengta ši veiklos audito ataskaita.

Audito tikslas – įvertinti, ar Šiaulių miesto savivaldybės administracija tinkamai organizuoja Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūrą.

Pagrindiniai audito klausimai:

1. ar tinkamos suplanuotas, parengtos ir įformintos Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų organizavimo procedūros;
2. ar pakankama Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutarčių vykdymo priežiūra ir kontrolė.

¹ Šiaulių miesto savivaldybės 2023–2025 metų strateginio veiklos planas (veiklos kontekstas), patvirtintas Savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-1 „Dėl Šiaulių savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos plano patvirtinimo“.

Audito objektas – Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra.

Audito apribojimai – audito metu nebus vertinamos gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų dangų remonto paslaugos.

Audituojami subjektai – Savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis – 2022–2023 metai, tačiau atskirais atvejais audito metu buvo vertinti ir 2024 metų pradžios mėnesiai, patenkantys į 2023–2024 metų žiemos sezoną.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus ir kitų teisės aktų nuostatas. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Pagrindiniai audito rezultatai

- Gatvių ir šaligatvių priežiūros lygiai peržiūrimi ir nustatomi prieš kiekvieną žiemos sezoną, tačiau informacija apie nustatytus priežiūros lygius skelbiama viešai tik gatvių atveju. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūra žiemą vykdoma taikant 4 priežiūros lygius, o šaligatviai yra skirstomi į I ir II priežiūros lygius. Tačiau pats gatvių ir šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo pagal kriterijus procesas nėra aiškus, nes trūksta informacijos kaip įforminami priežiūros lygių pasikeitimai, kas konkrečiai priima šiuos sprendimus ir juos įformina (1.1. poskyris).
- Per audituojamą laikotarpį Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus specialistai priėmė ne vieną sprendimą, susijusį su prižiūrimų gatvių ir šaligatvių sąrašo ir priežiūros lygių pasikeitimais, tačiau kaip buvo užfiksuoti sprendimai dėl sąrašo pakeitimų, duomenų negavome (1.2. poskyris, 12–13 psl.).
- Kai kurie Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties techninėje specifikacijoje nustatyti reikalavimai yra tobulintini, nes nėra aiškūs ir nedviprasmiški, o kai kurios sąlygos dubliuojasi ar tiksliai neapibrėžtos sąvokos, nesukonkretinti darbų atlikimo terminai (1.2. poskyris, 14–15 psl.).
- Užsakymai dėl paslaugų teikimo dažniausiai buvo teikiami raštu per DVS „Avilys“ iki informacinės sistemos „Sumanus miestas“ įdiegimo. Taip pat užsakymai skubos tvarka galėjo būti perduoti ir skambučiais ar el. paštu, tačiau informacijos apie tokius užsakymus negavome. Audito metu susidūrėme su atvejais, kai negalėjome tinkamai palyginti ir įvertinti užsakymų duomenų, kadangi Savivaldybės administracijos atsakingas skyrius neturėjo kai kurių šaligatvių faktinių plotų, visų šaligatvių plotų nebuvo ir ilgalaikio turto inventORIZacijos aprašuose (1.3. poskyris, 18 psl.).
- Daugiausia dėmesio buvo skiriama kasdieninėms paslaugų teikėjo deklaruotoms paslaugoms peržiūrėti ir patikrinti, vykdant kontrolę skirtingomis formomis, t. y. teikėjo deklaruoti duomenys buvo tikrinami per palydovinę transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemą; peržiūrimi vaizdo įrašai per vaizdo stebėjimo kameras; vykdant fizinius patikrinimus mieste (2.1. poskyris, 22 psl.).
- 2022 metais vykdytų patikrinimų mastas nėra tiksliai žinomas, kadangi nebuvo galimybės atskirai rinkti duomenis apie vykdytus patikrinimus ir užfiksuotas problemas pagal kontroliuojamas sutartis. 2023 metais, vykdant UAB „Ecoservice projektai“ gatvių priežiūrą atlikta 19 003 patikrinimų, užfiksuoti 944 trūkumai, išrašyti 44 baudų aktai ir skirta 69 950 Eur baudų, vykdant šaligatvių priežiūrą – 28 830 patikrinimų, užfiksuoti 731 trūkumas, išrašyti 72 baudų aktai, skirta 80 980 Eur baudų bei vykdant UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ gatvių

priežiūrą atlikta 2 759 patikrinimų, užfiksuoti trūkumai, išrašyti 2 baudų aktai, bet baudų neskirta (2.2. poskyris, 25 psl.).

- Daugiausia baudų buvo skirta už nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą važiuojamosios dalies dangą žiemą vienoje atkarpoje (bauda – 500 Eur), t. y. 48 proc., tačiau taip pat didelę dalį – 46 proc. – sudarė ir pažeidimai, kai paslauga buvo suteikta ne pilna apimtimi ar suteikta nekokybiškai (bauda – 100 Eur). Be to, pastebėti atvejai, kai skiriant baudas taikyti skirtingi kriterijai ir už to pačio pobūdžio pažeidimus buvo skirti nevienodi baudų dydžiai (2.2. poskyris, 27 psl.).
- Faktiniai mokėjimai už atliktas paslaugas atitinka Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų bei Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartyse nustatytus įkainius, tačiau Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties Nr. SŽ-982 galiojimo laikotarpiu neteisingai taikytas įkainis už šiukšliadėžių aptarnavimą, todėl paslaugų teikėjui UAB „Ecoservice projektai“ buvo permokėta 6 379,38 Eur (2.3. poskyris, 36 psl.).
- Ne visais atvejais pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitiko paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemoje užfiksuotus duomenis, o atliktos paslaugos ne visais atvejais atitiko nustatytus Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvus ir reikalavimus bei pastebėti kiti paslaugų atlikimo kokybės trūkumai. Tačiau taip pat užfiksuota, kad pasitaikydavo *Fleet Complete* sistemos trikdžių ir gedimų, dėl ko ne visuomet galėjo būti užtikrinamas duomenų apie realiai atliktus darbus išsisaugojimas sistemoje (2.3. poskyris, 36–39 psl.).
- Savivaldybės administracijos atsakingi skyriai vertina ir analizuoja iš visuomenės gaunamus skundus ir/ar prašymus ir, esant reikalui, teikia papildomus paslaugų užsakymus, keičia priežiūrinių gatvių ir šaligatvių sąrašus, skiria baudas paslaugų teikėjams už netinkamai atliktas paslaugas. 2023–2024 metų žiemos sezono laikotarpiu buvo gauti 193 pranešimai apie gatvių ir šaligatvių priežiūros problemas, o 2023 metų vasaros sezono laikotarpiu – 119 pranešimai (2.4. poskyris, 41–42 psl.).

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į audito metu nustatytus trūkumus, Savivaldybės administracijai teikiamos rekomendacijos:

- Siekiant užtikrinti aiškų ir skaidrų tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo procesą, nustatyti ir patvirtinti konkrečius visų gatvių ir šaligatvių skirstymo į lygius kriterijus, apibrėžti priežiūros lygių priskyrimo, patvirtinimo ir keitimo procedūras;
- Siekiant užtikrinti efektyvesnį gatvių priežiūros organizavimą ir vykdymą, rengiant naujas Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų pirkimo sąlygas, peržiūrėti Techninės specifikacijos sąlygas ir patikslinti priežiūros normatyvus aiškiais, neprieštaraujančiais vienas kitam ir pamatuojamais kokybės vertinimo rodikliais;
- Siekiant tinkamo, kokybiško ir pamatuojamo miesto teritorijoje esančių šaligatvių priežiūros paslaugos vykdymo bei kontrolės, užtikrinti tikslių duomenų apie šaligatvių plotus valdymą;
- Siekiant didinti Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų kokybę, įvertinti taikomų ir galimų kontrolės priemonių vykdymą, atsižvelgiant į gyventojams aktualesnius ir reikšmingesnius gatvių priežiūros žiemą normatyvus bei galimą baudų veiksmingumą;
- Įvertinti ataskaitoje pateiktus skirtingų baudų skyrimo atvejus, ir numatyti priemones, užtikrinančias vienodą pažeidimų traktavimą ir baudų dydį;
- Atsižvelgiant į tai, kad dėl neteisingai taikyto įkainio už šiukšliadėžių aptarnavimą UAB „Ecoservice Projektai“ permokėta 6 379,38 Eur, spręsti dėl šių lėšų grąžinimo.

IŽANGA

Vietos savivaldos įstatymas² nustato, kad vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas bei švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos.

Statybos techniniame reglamente³ STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ (toliau – Reglamentas) apibrėžti bendrieji statinių priežiūros reikalavimai, statinio techninės priežiūros organizavimas ir kt. Reglamente nustatyta prievolė susikaupusį sniegą, vandenį, dulkes ir kitokias sąnašas periodiškai pašalinti nuo statinio ir jo konstrukcijų.

Kelio priežiūra apibūdinama kaip nuolatiniai kelio darbai, siekiant užtikrinti saugų eismą ir numatytą kelio ir jo statinių naudojimo laiką⁴.

Kelių kategorijos nustatomos atsižvelgiant į kelių funkcinę paskirtį, transporto priemonių eismo pralaidumą ir kelių padėtį gyvenamųjų vietovių atžvilgiu bei vadovaujantis aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatyta tvarka ir kriterijais. Kelio kategoriją priskiria kelio savininkai ar valdytojai, todėl vietinės reikšmės viešųjų kelių kategorijas nustato savivaldybės, o vidaus kelių – juridiniai ar fiziniai asmenys⁵.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijoje miesto bendrojo naudojimo teritorijų (miesto gatvių, šaligatvių, žaliųjų plotų) tvarkymą ir priežiūrą pavesta organizuoti Miesto ūkio ir aplinkos skyriui⁶. Miesto aplinkos ir infrastruktūros tvarkymo ir priežiūros viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą atlieka Miesto koordinavimo skyrius⁷, kuris taip pat vertina viešųjų paslaugų kokybę ir priima sprendimus dėl baudos skyrimo ir nustatytų trūkumų šalinimo.

Apsispręsta audito metu laikyti, kad Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra apima Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymą, Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymą ir Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugas. Todėl audituojamu laikotarpiu gatvių ir šaligatvių priežiūra buvo vertinta 3 sutarčių pagrindu:

- 1) 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartis Nr. SŽ-847 – apima gatvių važiuojamosios dalies valymą ir plovimą vasarą, mechanizuotą gatvių ašinių linijų valymą, mažosios architektūros objektų ar kitų paviršių plovimą bei sąslavų išvežimą;
- 2) 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341 – apima važiuojamosios dalies, automobilių stovėjimo aikštelių, įvažų ir kitų motorinio transporto eismui skirtų teritorijų valymo ir tvarkymo paslaugas: teritorijų valymas, aplinkos oro taršos prevencija, dulkėtumo mažinimas, sanitarinės būklės užtikrinimas, žiemą - valymas nuo sniego, slidumo ir apledėjimo profilaktika ir šalinimas, saugių eismo sąlygų sudarymas.

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1268 redakcija, su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 32 d., 36 d.

³ Statybos techninis reglamentas STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 (2021 m. kovo 2 d. įsakymo Nr. D1-131 redakcija su vėlesniu pakeitimu), 18 p.

⁴ Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995 m. gegužės 11 d. Nr. I-891 (2002 m. spalio 3 d. įstatymo Nr. IX-1113 redakcija su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 10 d.

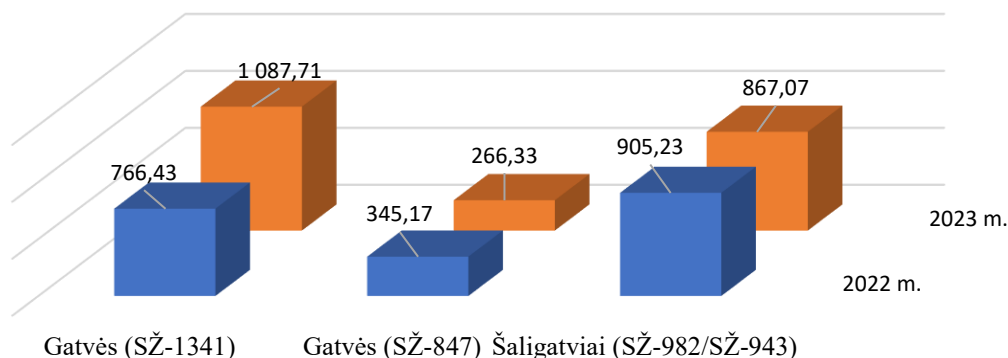
⁵ *Ten pat*, 4, 9 str.

⁶ Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus nuostatai, patvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. AP-796.

⁷ Miesto koordinavimo skyriaus nuostatai, patvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A-149.

- 3) 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943 apima Šiaulių miesto šaligatvių, autobusų stotelių, aikščių, pėsčiųjų, dviračių takų, laiptų ir kitų viešųjų, išskyrus gatvių važiuojamąją dalį bei žaliuosius plotus, teritorijų valymo ir tvarkymo paslaugas (nuo 2022 m. birželio 17 d. iki 2023 m. birželio 1 d. galiojo Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-982, iki 2022 m. birželio 17 d. galiojo Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-635).

Pagal šias sutartis už Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūrą per 2022–2023 metų laikotarpį paslaugų teikėjams sumokėta 4 237,93 tūkst. Eur.

1 pav. Išlaidos gatvių, šaligatvių kitų teritorijų priežiūra 2022–2023 metų laikotarpiu
Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal Tarnybą pagal Savivaldybės administracijos duomenis

Pagal pateiktus duomenis matyti, kad gatvių priežiūrai pagal sutartį Nr. SŽ-1341 su UAB „Ecoservice projektai“ 2023 metais reikėjo 42 proc. daugiau lėšų, palyginus su 2022 metais, tačiau mažiau išleista miesto teritorijų priežiūrai pagal kitas sutartis.

AUDITO REZULTATAI

1. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ IR ŠALIGATVIŲ PRIEŽIŪROS LYGIŲ DIFERENCIJAVIMO PROCEDŪRA TURIĖTŲ BŪTI AIŠKESNĖ

Siekiant tinkamai vykdyti miesto gatvių ir šaligatvių tvarkymą ir priežiūrą bei pasiekti norimą rezultatą svarbu, kad tam skirtos lėšos būtų panaudojamos racionaliai ir efektyviai. Todėl Savivaldybės administracija, organizuodama gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūrą, privalo tam tinkamai pasiruošti, parengdama tinkamas sutarties sąlygas viešojo pirkimo procedūroms vykdyti bei nustatyti aktualius gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų sąrašus pagal priežiūros lygius.

1.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra vykdoma taikant nustatytus priežiūros lygius ir normatyvus, tačiau tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo procesui trūksta aiškumo

Lietuvos automobilių kelių direkcija 2022 metais patvirtino Kelių priežiūros vadovą „Automobilių kelių nuolatinės priežiūros normatyvai“⁸, kuris įsigaliojo nuo 2022 m. gegužės 1 d. Vadovas taikomas atliekant nuolatinę priežiūrą valstybinės reikšmės keliuose, tačiau taip pat galėtų tapti pavydžiu savivaldybėms organizuojant vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą.

Pagal Kelių priežiūros vadovą⁹ valstybinės reikšmės kelių priežiūros lygiai diferencijuojami pagal vidutinį metinį paros eismo intensyvumą, sunkaus transporto vidutinį metinį paros eismo intensyvumą, maksimalų leidžiamą važiavimo greitį, kelio funkcinę paskirtį ir kelio važiuojamosios dalies dangos tipą. Valstybinės reikšmės kelių priežiūra vykdoma taikant 5 kelių priežiūros lygius.

Laikėme, kad Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra vykdoma taikant nustatytus priežiūros lygius ir normatyvus, kai:

- patvirtintas gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų sąrašas pagal nustatytus priežiūros lygius;
- gatvių ir šaligatvių priežiūros lygiai diferencijuojami pagal aiškius kriterijus;
- gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros darbai atliekami žiemos ir/ar vasaros sezonų metu pagal nuolatinės priežiūros normatyvus.

Pagal Šiaulių miesto internetinėje svetainėje skelbiamą informaciją¹⁰, Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūra žiemą vykdoma taikant 4 priežiūros lygius:

- 1) aukštas priežiūros lygis (I) – žiemos sezono metu visą parą geros eismo sąlygos. Pagal šį priežiūros lygį prižiūrimos gatvės sningant ir/arba pustant yra nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos „šlapia druska“, o po lietaus ar lijdros apledėjus gatvės dangai yra barstomos „šlapia druska“. Pilnai nuvalytos ir pabarstytos jos turi būti praėjus ne daugiau kaip 5 val. nuo to laiko, kai nustoja snigti, baigiasi lijdros;
- 2) vidutinis priežiūros lygis (II) – geros eismo sąlygos nuo 5 iki 24 val., tačiau galimas trumpalaikis (iki 2 val.) eismo nutrūkimas esant ypač sudėtingoms meteorologinėms sąlygoms. Pagal šį priežiūros lygį prižiūrimos gatvės sningant ir/arba pustant yra nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos „šlapia druska“, o po lietaus ar lijdros apledėjus gatvės dangai yra barstomos „šlapia druska“. Pilnai nuvalytos ir pabarstytos jos turi būti praėjus ne daugiau kaip 6 val. nuo to laiko, kai nustoja snigti, baigiasi lijdros;

⁸ Kelių priežiūros vadovas „Automobilių kelių nuolatinės priežiūros normatyvai“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. VE-56.

⁹ Ten pat, 8, 6 p.

¹⁰ <https://www.siauliai.lt/lt/list/view/gatviu-prieziura>

- 3) pakankamas priežiūros lygis (III) – gatvės pravažiuojamos (užtikrinamas pravažiuojamumas) nuo 6 iki 22 val., tačiau galimas trumpalaikis (iki 4 val.) eismo nutrūkimas esant ypač sudėtingoms meteorologinėms sąlygoms. Pagal šį priežiūros lygį prižiūrimos gatvės snigant ir/arba pūstant yra valomos ir esant poreikiui barstomos („šlapia druska“ arba frikcinių medžiagų ir chloridų mišiniu), o po lietaus ar lijdros apledėjus gatvės dangai yra barstomos („šlapia druska“ arba frikcinių medžiagų ir chloridų mišiniu). Pilnai nuvalytos ir pabarstytos jos turi būti praėjus ne daugiau kaip 8 val. nuo to laiko, kai nustoja snigti, baigiasi lijdros;
- 4) žemas priežiūros lygis (IV) – gatvės pravažiuojamos (užtikrinamas pravažiuojamumas). Pagal šį priežiūros lygį snigant ir/arba pūstant yra valomas sniegas, tačiau gatvės nėra barstomos. Pravažiuojamumas turi būti užtikrinamas praėjus ne daugiau kaip 10 val. nuo to laiko, kai nustoja snigti. Galimas ilgalaikis (iki 24 val.) eismo nutrūkimas esant ypač sudėtingoms meteorologinėms sąlygoms.

Taip pat viešai skelbiama, kad priežiūros lygiai nustatomi atsižvelgiant į gatvės eismo intensyvumą, visuomeninio transporto maršrutus, pagrindines miesto institucijas (darželiai, mokyklos, ligoninės ir kt.) bei numatytą finansavimą. Priežiūros lygiai gatvių tinklui nustatomi prieš kiekvieną žiemos sezoną ir paskelbiami Savivaldybės atvirose duomenyse (Šiaulių miesto atviri duomenys – Gatvių priežiūra).

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, Šiaulių miesto gatvių priežiūros lygiai buvo nustatyti 2017 metais ekspertiniu vertinimu, kurį atliko ir gatvės į priežiūros lygius suskirstė Vilniaus Gedimino technikos universiteto (toliau – VGTU) atstovai. Miesto ir aplinkos skyriaus atstovai pakomentavo, kad atsižvelgiant į VGTU ekspertinio vertinimo išvadą buvo parengti viešojo pirkimo dokumentai dėl gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų įsigijimo ir, vadovaujantis jais, Šiaulių miesto gatvės ir toliau yra skirstomos į 4 priežiūros lygius pagal eismo ir pėsčiųjų intensyvumą, siekiant užtikrinti efektyvią ir tinkamą gatvių priežiūrą bei saugumą.

Audito metu VGTU ekspertinio vertinimo dokumentas nebuvo pateiktas, todėl negalėjome peržiūrėti pateiktų išvadų dėl Šiaulių miesto gatvių suskirstymo pagal priežiūros lygius, ir įsitikinti, kiek Miesto ir aplinkos skyrius vadovavosi tais dokumentais.

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, aukščiausi priežiūros lygiai taikomi intensyviausioms miesto gatvėms, kuriose vyksta viešojo transporto eismas ir kurios yra svarbios dėl svarbiausių objektų nepertraukiamo darbo bei būtiniausių paslaugų teikimo, tokios kaip medicinos įstaigos, mokyklos, laidojimo apeigų vietos ir gyventojų maisto prekių aprūpinimo vietos. Šios gatvės gali būti intensyviai naudojamos ir reikalauja nuolatinio dėmesio bei priežiūros, kad būtų užtikrintas sklandus eismas ir saugumas. Žemesniems priežiūros lygiams priskiriamos mažo eismo intensyvumo gatvės, kuriose eismo srautas yra mažesnis ir nėra didelio pėsčiųjų judėjimo. Tokios gatvės reikalauja mažiau dėmesio ir priežiūros nei intensyviai naudojamos gatvės, tačiau vis tiek turi būti palaikoma tinkama būklė ir saugumo standartai, kad būtų užtikrintas jų funkcionalumas.

Priežiūros lygiai gali kisti priklausomai nuo įvairių veiksnių, tokių kaip naujų viešųjų įstaigų atsiradimas, eismo intensyvumas gyventojų judėjimo srautų pokyčiai ir naujų objektų, pvz., kalnelių gatvėse ar šaligatviuose atsiradimas, laiptų įrengimas ir pan. Savivaldybės administracijos specialistai nuolat stebi miesto infrastruktūros būklę ir poreikius bei reagoja į besikeičiančias sąlygas ir reikalavimus. Tačiau gatvių priežiūros lygių paskirstymo pagal kriterijus procesui trūksta aiškumo, nes nėra informacijos kaip įforminami priežiūros lygių pasikeitimai. Nors priežiūros lygių pasikeitimai perduodami paslaugų teikėjams kartu su paslaugų užsakymais, tačiau nėra aišku, kaip Miesto ūkio ir aplinkos skyrius iki tol dokumentuoja pačius sprendimus, kokiais konkrečiais kriterijais vadovaujamasi ir kas konkrečiai priima šiuos sprendimus, nes pvz., vien I lygio priežiūros gatvių skaičius padidėjo nuo 5 (2021 metai) iki 15 (2023 metai).

1 lentelė. I lygio priežiūros gatvių pokytis 2021–2023 metais

Eil. Nr.	Gatvės pavadinimas	Gatvių priežiūros lygis		
		2021 m.	2022 m.	2023 m.
1.	Architektų g.	I	I	I
2.	Aukštabalio g. (nuo Serbentų g. iki Baltų g.)	III	I	I
3.	Autobusų apsisukimo žiedas prie Ginkūnų kapinių I stotelė	-	-	I
4.	Autobusų apsisukimo žiedas prie Ginkūnų kapinių II stotelė	-	-	I
5.	Baltų g.	III	II	I
6.	Dubijos g.	II	II	I
7.	Gegužių g.	II	II	I
8.	Karaliaučiaus g.	II	II	I
9.	Kuršėnkelio autobusų apsisukimo žiedas	-	-	I
10.	Pakruojo g. autobusų apsisukimo žiedas	-	-	I
11.	Pramonės g.	I	I	I
12.	Serbentų g. nuo Vilniaus g. iki Aukštabalio g.	I	I	I
13.	Tilžės g.	I	I	I
14.	Vilniaus g. (be pėsčiųjų bulvaro)	II	I	I
15.	Žemaitės g.	I	I	I

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, Šiaulių mieste šaligatviai yra skirstomi į I ir II lygius, kurie nustatyti viešojo pirkimo dokumentuose ir patvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytoje viešojo pirkimo komisijoje. Tačiau peržiūrėjus pirkimo komisijos protokolus ir kitus pirkimo dokumentus, nustatyta, kad prie Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų teikimo sutarties SŽ-943 sąrašas pateikiamas nurodant tik prižiūrimus šaligatvius ir kitas teritorijas, tačiau neišskiriant jų priežiūros lygių.

Peržiūrėjus Šiaulių miesto savivaldybės internetinės svetainės puslapį, pastebėta, kad buvo skelbiamas tik 2021 metų ankstesnių metų šaligatvių ir kitų teritorijų vasaros sezono valymo grafikas, kuris turi būti peržiūrimas ir koreguojamas prieš kiekvieną sezoną. Šiuo metu sezono galiojantis / aktualus Šiaulių miesto šaligatvių bei kitų teritorijų sąrašas su nustatytais priežiūros lygiais nebuvo skelbiamas.

Audito metu Savivaldybės administracijos pateiktame 2023–2024 metų žiemos sezono šaligatvių ir kitų teritorijų sąrašas, I lygiui priskiriami visi laiptai, Vilniaus g. bulvaras, Dainų takas bei 2 centrinės miesto dalies gatvės. I lygiui priskirta 13 objektų, II lygiui priklauso 176 objektai, t. y. iš viso 189 objektai, tačiau nėra aiškus šių objektų suskirstymas į priežiūros lygius.

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, aukščiausiam lygiui priskiriami visi laiptai, kuriuos intensyviai prižiūrėti svarbiausia, nes esant sudėtingoms oro sąlygoms didžiausia tikimybė gyventojams susižeisti, taip pat šiam lygiui priskiriamos pagrindinės, daugiausiai gyventojų praeinamos teritorijos bei visi priėjimai prie perėjų. Visos likusios šaligatvių teritorijos yra priskiriamos žemesniam lygiui. Tačiau Savivaldybės administracijos specialistų minimi priėjimai prie perėjų nei šaligatvių priežiūros sutarties techninėje specifikacijoje¹¹, nei Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų dangų sąrašas¹², nei 2023 metų pateiktuose užsakymuose nėra numatyti. Prie I priežiūros lygio teritorijų perėjos buvo paminėtos tik 2022 m. lapkričio 17 d. užsakyme¹³, kuriuo buvo tikslinamas Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų dangų sąrašas.

¹¹ 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties Nr. SŽ-943 1 priedas „Techninė specifikacija“.

¹² 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties Nr. SŽ-943 Techninės specifikacijos 1 priedas „Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų dangų sąrašas“.

¹³ Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio 2022 m. lapkričio 17 d. raštas Nr. SIF-1439 „Dėl 2022 m. lapkričio 11 d. užsakymo Nr. SIF-1604 patikslinimo“.

Taip pat šaligatvių priežiūros sutarties¹⁴ Techninėje specifikacijoje nurodyta, kad pirmiausiai valomi ir/ar barstomi laiptai, o po to turi būti valomos ir/ar barstomos tos teritorijų dangos, kuriomis pasiekiamos gydymo įstaigos, švietimo įstaigos, maisto prekių parduotuvės, autobusų stotelės. <...> Teritorijų dangų priežiūra skirstoma į I ir II lygius, reakcijų sąlygos pateiktos 1.1.5 ir 1.1.6 punktuose, tačiau į I lygio šaligatvių priežiūrą patenka, pvz. Vasario 16-osios gatvė, kurioje nėra nei švietimo įstaigų, nei stotelių, todėl nėra aišku kodėl šiai gatvei yra teikiamas didesnis valymo prioritetas.

Sąrašą su šaligatvių bei kitų teritorijų priežiūros lygiais sudaro bei prieš kiekvieną sezoną peržiūri Savivaldybės administracijos darbuotojai bei jį pateikia paslaugų teikėjui kartu su paslaugų užsakymu. Šaligatvių priežiūros lygiai žiemos ir vasaros laikotarpiais skiriasi, todėl nurodomi paslaugos teikėjui atskirai prieš vasaros bei žiemos sezonus su paslaugų užsakymais. Metų eigoje prižiūrimų teritorijų sąrašai kinta, t. y. teritorijos pridedamos arba išbraukiamos, pvz. prižiūrimų gatvių ir šaligatvių sąrašai bei jų priežiūros lygiai per 2023–2024 metų žiemos sezoną buvo ne kartą koreguojami: gatvių sąrašas – 4 kartus, šaligatvių – 2 kartus. Pastebėjome, kad daugeliu atvejų šiuos pasikeitimus lėmė žmonių pateikti skundai (pranešimai apie problemas).

2 lentelė. Gatvių ir šaligatvių sąrašai bei jų priežiūros lygiai per 2023–2024 metų žiemos sezoną

1.	Gatvės	Pastabos, pažymėtos MKS IS 2023-11-29 užsakyme Nr. UZD(3)1303	Pakeitimai
1.1.	Rėžių g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	1
1.2.	Prūdelio g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.3.	Šakių g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.4.	Odininkų g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.5.	Strazdelio g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.6.	Žilvičių g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.7.	Rėkyvos g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.8.	Papievių g.	III (pakeistas nuo 2023-12-07)	
1.9.	Stumbro g. nuo Žemaitės g. iki Sodo g.	įtraukta nuo 2024-01-24	2
1.10.	Akligatvis tarp Vytauto g. 191/ 195/ 203A/ 205/	Priežiūra nuo 2024-01-24	
1.11.	Notangos g. iki Šiaulių r. ribos	Įtraukta nuo 2024-01-26	3
1.12.	Vinkšnėnų g.	Pakeistas lygis iš III į IV nuo 2024-02-06	4
2.	Šaligatviai	Pastabos, pažymėtos MKS IS 2023-11-29 užsakyme Nr. UZD(3)1305	Pakeitimai
2.1.	Liejyklos g. nuo Pramonės g. iki posūkio	Įtraukta nuo 2024-01-26	1
2.2.	Tauro g.	Įtraukta nuo 2024-01-26	
2.3.	Laiptai tarp Gaisrininkų g. ir Rūtų g. (prie Trakų g. 32 namo)	Įtraukta nuo 2024-02-08	2

Savivaldybės administracijoje nėra reglamentuota vietinės reikšmės kelių (gatvių) ir šaligatvių priežiūros paslaugų organizavimo tvarka ar patvirtinta aiški gatvių ir šaligatvių priežiūros lygių nustatymo metodika, kuri palengvintų šių teritorijų priežiūros lygių nustatymo procedūras. Todėl buvo peržiūrėta kitų miestų praktika nustatant gatvių ir šaligatvių bei kitų teritorijų priežiūros lygius ir žemiau pateikiame rastus kitų miestų pavyzdžius:

VILNIAUS Miesto SAVIVALDYBĖ	Vilniaus miesto savivaldybėje gatvių priežiūros lygiai nustatomi vadovaujantis <i>Vilniaus miesto gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūros žiemą reikalavimais</i>. Pagal šiuose reikalavimuose patvirtintą gatvių priežiūros lygių nustatymo metodiką, Vilniaus miesto gatvių priežiūros lygiai nustatomi pagal pateiktus kriterijus ir jų reikšmingumo balą bei formulėje nurodytus svorio koeficientus; Taip pat yra patvirtinta pėsčiųjų takų priežiūros lygių nustatymo metodika, išskiriant reikšmingumo balus atsižvelgiant į miesto zoną, gatvės kategoriją, viešo transporto keleivių srauto reikšmingumą, gyventojų skaičių prie gatvių 200 m. atstumu. Nustačius pėsčiųjų takų vertinamųjų kriterijų vertes, vadovaujantis pateiktais kriterijais
------------------------------------	--

¹⁴ 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų teikimo sutartis SŽ-943.

	reikšmingumo balais, pagal numatytą formulę apskaičiuojamas suminis kriterijų reikšmingumo balas ir parenkamas pėsčiųjų takų priežiūros lygis nuo I iki III.
PANEVĖŽIO Miesto SAVIVALDYBĖ	Panevėžio miesto savivaldybės administracija yra patvirtinusi <i>Panevėžio miesto savivaldybės vietinės reikšmės kelių, gatvių ir jų elementų priežiūros paslaugų žiemos sezono metu organizavimo tvarkos aprašą</i> . Šiame tvarkos apraše nustatyti skirtingi gatvių nuolatinės priežiūros reikalavimai pagal priežiūros lygius. Taip pat nurodyta, kad šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų priežiūros lygiai diferencijuojami atsižvelgus į miesto zoną, kurioje įsikūrę valstybės, savivaldybių institucijos, sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros ir kitos įstaigos, gatvės kategoriją, viešojo transporto keleivių srautus ir gyventojų skaičių. Pagal svarbą priežiūros lygiai vertinami nuo I iki III priežiūros lygio. Apraše nėra nurodoma pagal kokias vertes skaičiuojamas reikšmingumo balas, tačiau tiek vietinės reikšmės kelių ir gatvių, tiek šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų sąrašai su nurodytais priežiūros lygiais pridėti prie Aprašo.

1.2. Kai kurie techninėje specifikacijoje nustatyti reikalavimai žiemos sezonui tobulinti

Kelių priežiūros vadove¹⁵ nuolatinė priežiūra žiemą apibrėžiama kaip nuolatinės priežiūros darbai, atliekami žiemos sezono metu pagal nuolatinės priežiūros žiemą normatyvus.

Šiaulių miesto gatvių priežiūros lygiai ir normatyvai yra nustatyti žiemos sezonui, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą ir saugų motorinio transporto ir pėsčiųjų eismą. Vasaros sezono metu siekiama užtikrinti švarą, oro taršos prevenciją, dulketumą mažinančių priemonių naudojimą, palaikyti tinkamą sanitarinę būklę¹⁶.

Laikėme, kad Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutartyse išdėstyti pagrindiniai reikalavimai, užtikrinantys saugų ir nenutrūkstamą transporto ir pėsčiųjų eismą ir teritorijų švarą, kai:

- aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžtos pagrindinės paslaugų teikimo sąlygos pagal prižiūrimų teritorijų priežiūros lygius ir normatyvus bei nustatyti darbų atlikimo terminai;
- sutartyje numatyti prižiūrimų gatvių, šaligatvių ir kitų prižiūrimų teritorijų sąrašai ir priežiūros lygiai;
- nurodyti reikalavimai paslaugas teikiančioms transporto priemonėms;
- nustatyti konkretūs skiriami sankcijų dydžiai už sutarties sąlygų pažeidimus.

Gatvių ir kitų teritorijų sąrašas su gatvių priežiūros lygiais žiemą įvardintas 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties 1 priedo (Techninės specifikacijos) 3 priedas (toliau – pirminis prižiūrimų gatvių ir kitų teritorijų sąrašas), kuriame nurodytos 374 gatvės ir prižiūrimas plotas – 1 988 028 kv. m.

Pirminį prižiūrimų gatvių ir kitų teritorijų sąrašą (2021 m.) palyginome su 2023–2024 metų žiemos sezonui atnaujintu sąrašu, kuris paslaugų teikėjui kaip užduotis buvo pateiktas 2023 m. lapkričio 29 d. per Šiaulių miesto savivaldybės administracijos miesto koordinavimo skyriaus informacinės sistemą „Sumanus miestas“ (toliau – MKS IS). Pastebėjome įvairių pasikeitimų (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Prižiūrimų gatvių ir kitų teritorijų sąrašo pasikeitimai palyginus 2021 metų ir 2023 metų duomenis

Eil. Nr.	Pastebėti skirtumai	Pagal 2021-10-29 duomenis	Pagal MKS IS 2023-11-29 įvestos užduoties Nr. UZD(3)1303 duomenis
1.	Prižiūrimų gatvių ir kitų teritorijų skaičius	374	380

¹⁵ Kelių priežiūros vadovas „Automobilių kelių nuolatinės priežiūros normatyvai“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. VE-56, 12.10 p.

¹⁶ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties Nr. SŽ-1341 1 priedas „Techninė specifikacija“.

2.	Prižiūrimas gatvių ir kitų teritorijų plotas	1 988 028 kv. m.	1 986 386 kv. m.
3.	Sąraše pateikiamas I priežiūros lygio gatvių skaičius	5 gatvės	15 gatvių ir/arba teritorijų
4.	Sąraše pateikiamas II priežiūros lygio gatvių skaičius	48	46
5.	Sąraše pateikiamas III priežiūros lygio gatvių skaičius	209	87
6.	Sąraše pateikiamas IV priežiūros lygio gatvių skaičius	112	232

Šiaulių miesto gatvių sąrašą su priežiūros lygiais peržiūri Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus specialistai ir atlikę pakeitimus teikia paslaugų teikėjams kartu su užduotimi, tačiau kaip buvo užfiksuoti sprendimai dėl sąrašo pakeitimų, duomenų negavome.

Pastebėjome, kad 2023 metais atnaujintame sąraše nebeliko 18 II – IV priežiūros lygio gatvių. Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus atstovai paaiškino, kad nurodytos gatvės yra suformuotos, tačiau dar pilnai neapstatytos, vykdančią sutartį sąrašas buvo koreguojamas ir šios gatvės išimtos iš priežiūros dėl racionalaus ir tinkamo lėšų panaudojimo.

Prižiūrimų gatvių ir kitų teritorijų sąrašas prie 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutarties (Nr. SŽ-847) visai nebuvo pridėtas. Sutartyje buvo nurodyta tik nuostata, kad Šalys papildomai susitaria dėl paslaugų atlikimo užduočių (užsakymų) pateikimo ir priėmimo tvarkos. UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ pirmas gatvių valymo užsakymas¹⁷ buvo pateiktas 2021 m. liepos 2 d. (patikslintas 2021 m. liepos 5 d.), prašant nuo 2021 m. liepos 5 d. vykdyti periodinį miesto gatvių valymą pagal pridedamus sąrašus:

- mechanizuotas gatvių valymo sąrašas – 71 objektas;
- pėsčiųjų – dviračių takų valymas vakuumine šluota sąrašas – 15 objektų;
- mechanizuotas gatvių ašinių linijų valymo sąrašas – 24 objektai.

Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų teikimo sutarčiai (Nr. SŽ-943) taikomas fiksuoto įkainio su peržiūra sutarties kainos apskaičiavimo būdas. Prie šios sutarties buvo pridėtas *Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų dangų sąrašas* (176 objektai) su prižiūrimais plotais, tačiau priežiūros lygiai nebuvo nurodyti. Šio sąrašo duomenis palyginus su 2023 metais žiemos sezonui nustatytu šaligatvių ir kitų teritorijų sąrašo duomenimis, nustatyta, kad objektų skaičius išaugo nuo 176 iki 189, o per 2023–2024 metų žiemos sezoną, prižiūrimų teritorijų skaičius padidėjo dar iki 192.

Gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugos turi būti teikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, teisės aktais, nurodytais Sutarties 1 priede (techninė specifikacija) bei kitais galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais Paslaugų pagal Sutartį teikimą, darbų ir priešgaisrinę saugą, Sutartyje ir jos prieduose nurodytais reikalavimais, pagal Paslaugų gavėjo raštu pateiktus užsakymus ir Šalių raštu suderintą darbų grafiką¹⁸.

Audituojamu laikotarpiu, t. y. 2022–2023 metais bei 2024 metų žiemos mėnesiais šaligatvių bei kitų teritorijų priežiūra buvo vykdoma pagal 3 sutartis¹⁹, tačiau dėl aktualumo sutarties sąlygų analizei buvo pasirinkta šiuo metu galiojanti šaligatvių priežiūros sutartis SŽ-943.

¹⁷ Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus 2021 m. liepos 2 d. raštas Nr. SIF-712 „Dėl paslaugų atlikimo“.

¹⁸ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341 ir 2023 m. gegužės 24 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943, 2.3. p.

¹⁹ 2019 m. birželio 7 d. Šiaulių miesto teritorijų tvarkymo ir valymo paslaugų teikimo sutarties Nr. SŽ-635, 2022 m. birželio 20 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-982 (nutraukta nuo 2023-06-01); 2023 m. gegužės 24 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943.

Peržiūrėjus visų 3 Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutarčių sąlygas, nustatyta, kad jose apibrėžtos pagrindinės paslaugų teikimo sąlygos, apimančios darbų atlikimo terminus, reikalavimus paslaugas teikiančioms transporto priemonėms bei nustatyti konkretūs skiriami sankcijų dydžiai už sutarties sąlygų pažeidimus (žr. 4 lentelę):

4 lentelė. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutarčių sąlygų suvestinė

Eil. Nr.	Sutarties sąlygos	Dėl gatvių priežiūros (SŽ-1341)	Dėl šaligatvių priežiūros (SŽ-943)	Dėl gatvių valymo ir plovimo vasarą (SŽ-847)
1.	reikalavimai paslaugas teikiančioms transporto priemonėms	Paslaugų teikėjas turi turėti: - ne mažiau kaip 8 vnt. sniego valytuvus – barstytuvus; - ne mažiau kaip 1 vnt. krautuvą; - ne mažiau kaip 1 vnt. vakuuminę transporto priemonę su dvipusiu šepčiu, kurio plotis ne mažiau kaip 2,5 metro	- vienu metu mechanizuotai teikiamos paslaugos su ne mažiau kaip 15 teritorijų priežiūros technikos vienetų; - mechanizuotai teikiamos paslaugos turi būti su ne sunkesne nei 3,5 tonų maksimalios masės technika ir tik su tokia (ar jos įranga), kuri negadintų dangų; - turi būti įrengta palydovinė valdymo bei duomenų kaupimo ir apdorojimo sistema.	teikiant paslaugas, naudoti transporto priemonę IVECO EURO CARGO 150e, , valstybinis numeris LGO308 su vakuumine valymo įranga Johnston Sweepers VT652, Nr. 211455. Esant poreikiui (sugedus, nespėjant atlikti paslaugų) gali būti naudojama ir kita Paslaugų teikėjo technika);
2.	sankcijų dydžiai už sutarties sąlygų pažeidimus	Paslaugų gavėjas nustatęs, kad Paslaugų teikėjas netinkamai vykdo šios Sutarties įsipareigojimus, gali skirti baudas už žemiau nustatytus pažeidimus nuo 100 iki 5000 Eur	Paslaugų gavėjas nustatęs, kad Paslaugų teikėjas netinkamai vykdo šios Sutarties įsipareigojimus, pildo patikrinimo aktą ir gali iškart skirti baudas už žemiau nustatytus pažeidimus, kurias paslaugų teikėjas privalo sumokėti nuo 20 iki 2000 Eur.	Nekokybiškai atliktos ar neatliktos paslaugos, atsižvelgiant į Paslaugų gavėjo raštu, ar trumpąja (SMS) žinute, ar elektroniniu paštu pateiktas užduotis, fiksuojamos Patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo akte dalyvaujant ar nedalyvaujant Paslaugų teikėjui (ar jo įgaliotam asmeniui). Paslaugų teikėjas privalo Paslaugų gavėjui sumokėti nurodyto dydžio baudą už pažeidimą, kuris buvo nustatytas patikrinimo, jei jis nebuvo pašalintas per papildomą nustatytą terminą).
3.	paslaugų suteikimo eigos ir paslaugų kokybės priežiūra ir kontrolė	Paslaugų gavėjas turi teisę atlikti teikiamų Paslaugų patikrinimus: vaizdo stebėjimo kameromis, fiziškai nuvykstant į Paslaugų teikėjo teritoriją, renkant informaciją iš žiniasklaidos, gaunamų gyventojų pranešimų, socialinės medijos ir kitais būdais, skirtus visapusiškai įvertinti Paslaugų teikėjo teikiamas Paslaugas	Paslaugų gavėjas turi teisę atlikti teikiamų Paslaugų patikrinimus (vaizdo stebėjimo kameromis, fiziškai nuvykstant į Paslaugų teikėjo teritoriją, renkant informaciją iš žiniasklaidos, gaunamų gyventojų pranešimų, socialinės medijos ir kitais būdais), skirtus visapusiškai įvertinti Paslaugų teikėjo teikiamas Paslaugas.	atlikti patikrinimus Paslaugų gavėjo atstovas gali savo nuožiūra pasirinktu būdu, laiku ir dažnumu, bet ne vėliau kaip per 3 dienas po Paslaugų teikėjo pateiktos informacijos Paslaugų gavėjui apie atliktas paslaugas dienos. Patikrinimo rezultatai fiksuojami foto, video priemonėmis ir saugomi kartu su aktu. Apie atlikto patikrinimo rezultatus Paslaugų gavėjas informuoja Paslaugų teikėją el. paštu arba per kitas

Vertinant Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutartį daugiausia dėmesio buvo skirta žiemos sezono reikalavimams, nes šis sezonas kelia daugiausia iššūkių, kaip palaikyti šias teritorijas saugias ir prieinamas.

Pagrindiniai šaligatvių priežiūros žiemą normatyvai ir reikalavimai nustatyti pakankamai aiškūs ir nedviprasmiški, tačiau atkreiptinas dėmesys dėl šaligatvių priežiūros lygių skaičiaus (paskirstymo). Į

antrą priežiūros lygį įtraukta didžioji dalis miesto šaligatvių, tačiau, atsižvelgiant į paslaugų apimtį, paslaugų teikėjui nėra realu visus miesto šaligatvius ir takus nuvalyti pvz. iki 8 val. ryto.

5 lentelė. Šaligatvių priežiūros žiemą normatyvai ir reikalavimai pagal priežiūros lygius

Šaligatvių priežiūros lygių skirtumai		
Eil. Nr.	I	II
1	Jei snigti, pustyti pradėjo nuo 7:00 iki 19:00 val. ir sninga, pusto tuo laiku, ant dangos gali susidaryti ne storesnis kaip 3 cm puraus ir/ar prispausto sniego sluoksnis.	Jei snigti, pustyti pradėjo nuo 7:00 iki 19:00 val. ir sninga, pusto tuo laiku, ant dangos gali susidaryti ne storesnis kaip 5 cm puraus ir/ar prispausto sniego sluoksnis.
2	valymą ir esant poreikiui barstymą privalo pradėti nedelsiant ir pabaigti ne vėliau kaip per 6 val.	valymą ir esant poreikiui barstymą privalo pradėti nedelsiant ir pabaigti ne vėliau kaip per 6 val.
3	Jei snigti, pustyti pradėjo ar pabaigė kitu laiku, nei tarp 7.00-19.00 val., dangos turi būti nuvalytos iki 7:00 val. ryto darbo dienomis, iki 9:00 val. ryto poilsio ir švenčių dienomis	Jei snigti, pustyti pradėjo ar pabaigė kitu laiku nei tarp 7.00-19.00 val., dangos turi būti nuvalytos iki 8:00 val. ryto darbo dienomis, iki 10:00 val. ryto poilsio ir švenčių dienomis
4	Esant liundrai ir/ar slidžiai dangai, dangos pabarstomos ne vėliau kaip per 1 val., kai atsiranda šie reiškiniai. Pilnai pabarstytos dangos turi būti ne vėliau kaip per 6 val.	Esant liundrai ir/ar slidžiai dangai, dangos pabarstomos ne vėliau kaip per 3 val., kai atsiranda šie reiškiniai. Pilnai pabarstytos dangos turi būti ne vėliau kaip per 6 val.
5	Rekomenduojama, kad prevencinis barstymas būtų atliekamas 2 valandos iki prognozuojamo slidumo susidarymo, esant ne žemesnei nei -6°C	Rekomenduojama, kad prevencinis barstymas būtų atliekamas 2 valandos iki prognozuojamo slidumo susidarymo, esant ne žemesnei nei -6°C.
6	Jei orų sąlygos normalios, sniegas ir sniego – ledo sluoksnis turi būti nuvalytas iki 7:00 val. ryto darbo dienomis, iki 9:00 val. ryto poilsio ir švenčių dienomis.	Jei orų sąlygos normalios, sniegas ir sniego – ledo sluoksnis turi būti nuvalytas iki 8:00 val. ryto darbo dienomis, iki 10:00 val. ryto poilsio ir švenčių dienomis.
7	paslaugos teikiamos ne daugiau kaip 4 kartus per parą, skaičiuojant nuo 00:00 iki 24:00 val.	nurodytos paslaugos teikiamos ne daugiau kaip 4 kartus per parą, skaičiuojant nuo 00:00 iki 24:00 val.

Atlikus Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvų²⁰ ir reikalavimų vertinimą, pastebėta sąlygų, kai nėra galimybės vienareikšmiškai įvertinti paslaugos atlikimo ar sąlygų aprašymas nėra orientuotas į kokybišką paslaugos rezultatą, pvz.:

- I priežiūros lygio gatvėse žiemos sezono metu visą parą turi būti užtikrintos geros eismo sąlygos. Prižiūrimos gatvės sningant ir/arba pustant **yra nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos**, „šlapia druska“, o po lietaus ar liundros apledėjus gatvės dangai yra barstomos „šlapia druska“. Pilnai nuvalytos ir pabarstytos jos turi būti praėjus ne daugiau kaip 5 val. nuo to laiko, kai nustoja snigti, baigiasi liundra, tačiau pagal Šiaulių miesto gatvių priežiūros normatyvus (Techninės specifikacijos 1 priedas, 2.1. lentelė) gatvės važiuojamoji dalis **turi būti nuvalyta ir pabarstyta nuo 0 iki 24 val.** Taip pat nėra aišku, kada turi būti pradėtos valyti gatvės, jei tarp snygių yra mažesni nei 5 val. laiko tarpai bei neapibrėžta pati sąvoka „pilnai nuvalytos“;
- Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvuose (2.1. lentelėse) nurodyta, kad jeigu naktį susiformavo slidi danga, pirmą kartą gatvės turi būti pabarstytos ne vėliau kaip iki 6 val. ryto, tačiau nenurodyta, kada bus pabarstomos gatvės, jei slidi danga susidaro ne nakties metu;
- žemo priežiūros lygio (IV) aprašyme (Techninės specifikacijos 1 priedas, 2 skyrius) nurodyta, kad sningant ir/arba pustant yra valomas sniegas, tačiau gatvės nėra barstomos, o Šiaulių miesto gatvių priežiūros normatyvuose (2.1. lentelė) nurodyta, kad jeigu naktį susiformavo slidi danga, pirmą kartą gatvės turi būti pabarstytos tik po liundros arba plikšalos per 5 val., baigus darbus aukštesnio priežiūros lygio ir svarbos gatvėse. Todėl nėra aišku, ar IV priežiūros lygio gatvės bus pabarstytos ar ne.

²⁰ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties Nr. SŽ-1341 1 priedo „Techninė specifikacija“ 1 priedas „Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo žiemos metu paslaugų aprašymas“.

Taip pat Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvai ir reikalavimai buvo palyginti su valstybinių kelių nuolatinės priežiūros normatyvais (Kelių priežiūros vadovas) bei kitų miestų esamais gatvių priežiūros žiemą normatyvais. Žemiau pateikiame pavyzdį su I priežiūros lygio gatvių žiemą reikalavimais:

6 lentelė. Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvų ir reikalavimų palyginimas su kitais miestais

Kelių priežiūros vadovas, miestas	Reikalavimai			
	Nustojus snigti ir (arba) pustyti, sniegas turi būti baigtas valyti, danga pabarstyta	Jeigu susiformavo slidi danga, kelių (gatvių) dangos turi būti nuvalytos ir (arba) pabarstytos	Sningant ir (arba) pustant	Prieš susidarant bet kokiam nepageidaujamam reiškiniui taikoma aktyvioji prevencija
Šiaulių miesto savivaldybė	ne vėliau kaip po 5 val.	jeigu naktį susiformavo slidi danga, pirmą kartą gatvės turi būti pabarstytos ne vėliau kaip iki 6 val. ryto	yra nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos „šlapia druska“.	-
Kelių priežiūros vadovas	ne ilgiau kaip per 2 val.	Iškart nepriklausomai nuo paros laiko	ant dangos gali būti puraus ar šlapio sniego sluoksnis 4 cm	-
Panevėžio miesto savivaldybė	ne ilgiau kaip per 4 val.	pašalintas dangos slidumas ne ilgiau kaip per 4 val.	valomas sniegas ir barstomos slidumą mažinančios medžiagos;	I ir II priežiūros lygio gatvėse
Vilniaus miesto savivaldybė	ne ilgiau kaip per 3 val.	-	turi būti nuolat valomas sniegas (ledas) ir barstoma	I ir II priežiūros lygio gatvėse

1.3. Paslaugų užsakymų sisteminimo ir valdymo problemos išsprendė sistemos „Sumanus miestas“ įdiegimas Savivaldybės administracijoje, tačiau duomenų apie šaligatvių plotus patikimumu neturėjome galimybės įsitikinti

Visose Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutartyse nurodyta, kad paslaugos turi būti teikiamos pagal paslaugų gavėjo raštu pateiktus užsakymus ir šalių raštu suderintą grafiką.

Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartyje (Nr. SŽ-1341) ir Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartyje (Nr. SŽ-943) dar išskirta, kad:

- paslaugų gavėjas (Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovas) rašytinę (pasirašytas, užregistruotas, nuskaitytas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos duomenų registravimo tvarka raštas (užsakymas)) informaciją apie konkrečių Paslaugų suteikimą pateikia Paslaugų teikėjui analogine ar skaitmenine forma. Paslaugų gavėjas, atsižvelgdamas į oro meteorologines sąlygas, raštu skelbia sezonų (žiemos ir vasaros) pradžią;
- Paslaugų gavėjas turi teisę įdiegti sistemą, skirtą užsakymų teikimui, jų valdymui, ataskaitų teikimui, sudaryti sąlygas Paslaugų teikėjui teikti užsakymus ir gauti ataskaitas per šią sistemą.

Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartyje (Nr. SŽ-847) išskirta, kad:

- Šalys papildomai susitaria dėl paslaugų atlikimo užduočių (užsakymų) pateikimo ir priėmimo tvarkos;

- paslaugų gavėjas turi teisę užsakyti būtinas skubiai atlikti paslaugas, apie tai pranešdamas paslaugų teikėjui žodžiu pranešimu ar telefonu, ar trumpąja (SMS) žinute, ar elektroniniu paštu. Šios paslaugos turi būti atliktos šalių suderintu terminu galimai trumpiausiu terminu (nesivadovaujama techninėje specifikacijoje nurodytu paslaugų atlikimo terminu).

Laikėme, kad yra numatytos aiškios užsakymų pateikimo ir atsiskaitymų už Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų atlikimą procedūros, kai:

- Paslaugos teikiamos pagal Paslaugų gavėjo raštu pateiktus užsakymus ir/ar tarp paslaugų teikėjo ir gavėjo suderintą grafiką;
- sudarytos sąlygos ataskaitų formavimui, tinkamam duomenų teikimui ir apdorojimui per Paslaugų gavėjo įdiegtą sistemą.

Buvo peržiūrėti 2022–2024 metais (iki žiemos sezono pabaigos) paslaugų teikėjui pateikti užsakymai vykdyti gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugas. Atliekant vertinimą užsakymų duomenys buvo palyginant su paslaugų atlikimo aktuose fiksuotais duomenimis.

Audito metu buvo vertinti užsakymai, kurie buvo pateikti per DVS „Avilys“ ir MKS IS sistemą, nes informacijos apie užsakymus, kurie skubos tvarka galėjo būti perduoti skambučiais ar el. paštu, negavome.

UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ teikia pavasarinio ir vasario valymo paslaugas. Pagal audito metu surinktus duomenis 2022 metais UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ buvo pateikti 8 užsakymai vykdyti gatvių, ašinių linijų, pėsčiųjų, dviračių takų ir/ar jų atkarpų ir kitų teritorijų valymą (įskaitant periodinį ir papildomą valymą). 2022 m. balandžio 13 d. buvo pateiktas užsakymas užtikrinti periodinį gatvių, ašinių linijų ir saugaus eismo salelių valymą pagal pridedamą sąrašą (20 gatvių) ir jame nurodytą valymo dažnį. Vėliau sąrašas buvo papildytas 5 kartus ir pridėta dar 31 gatvė. 2022 m. liepos 15 d. buvo pateiktas užsakymas užtikrinti periodinį pėsčiųjų, dviračių takų ir/ar jų atkarpų valymą pagal pridedamą sąrašą. Šiai sutarčiai taikomas fiksuoto įkainio su peržiūra sutarties kainos apskaičiavimo būdas (sutarties dalyko įkainiai yra nurodyti sutarties 2 priede). Į paslaugų įkainius yra įskaiciuotos visos paslaugų teikėjo darbo jėgos, mechanizmų ir medžiagų kainos, draudimo, transportavimo ir visos kitos, įvertinus visas veiklos rizikas, susijusias su paslaugų teikimu pagal šią sutartį, išlaidos ir mokesčiai.

2023 metais UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ buvo pateikta 12 užsakymų (iš kurių 8 buvo pateikti per MKS IS sistemą) – vykdyti gatvių, ašinių linijų, pėsčiųjų, dviračių takų ir/ar jų atkarpų ir kitų teritorijų valymą, 2023 m. balandžio 21 d. buvo pateiktas užsakymas užtikrinti periodinį pėsčiųjų, dviračių takų ir/ar jų atkarpų valymą, gegužės 5 d. – užtikrinti periodinį gatvių, ašinių linijų ir saugaus eismo salelių valymą pagal pridedamą sąrašą (37 gatvių) ir jame nurodytą valymo dažnį. Vėliau sąrašas buvo patikslintas, nurodant iš viso valyti 59 gatves ar jų atkarpas.

7 lentelė. UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ pateiktų užsakymų 2022–2023 metais suvestinė

Eil. Nr.	Užsakymas:	2022 metais valytas plotas	2023 metais valytas plotas
1.	Pavasarinis gatvių ar gatvių atkarpų valymas	682,62 kv. m.	-
2.	Vasarinis gatvių ar gatvių atkarpų ilgis valymas (periodinis)	121,63 tūkst. m. (po patikslinimų – 184,26 tūkst. m.)	170,10 tūkst. m. (po patikslinimo – 128,65 tūkst. m.)
3.	Vasarinis ašinių linijų valymas (periodinis)	30,76 tūkst. m.	38,67 tūkst. m. (po patikslinimo – 15,72 tūkst. m.)
4.	Vasarinis pėsčiųjų, dviračių takų ir/ar jų atkarpų valymas (periodinis)	190,54 tūkst. kv. m.	192,84 tūkst. kv. m.
5.	Papildomai užsakytas gatvių ar gatvių atkarpų valymas	nepateiktas plotas gatvių - renginio „Šiaulių dviračių diena“ maršrutas	6,45 tūkst. kv. m. (nepateiktas kiekis – renginio „Šiaulių dviračių diena“ maršrutas)

6.	Papildomai užsakytas pėsčiųjų ir dviračių takų valymas (3 atskiri užsakymai, iš kurių 1 buvo atšauktas)	-	10 006 kv. m.
7.	Išdygusios žolės eismo saugumo salelėse naikinimas	-	11 vnt.
8.	Išpiltų atsijų valymas (2 atskiri užsakymai)	-	1,48 kv. m. (nepateiktas kiekis – Birutės g. – J. Basanavičiaus g. sankryža)

UAB „Ecoservice projektai“ gatvių valymo paslaugas teikė žiemos ir vasaros sezonais. 2022 metais vasaros sezonui buvo pateikta 13 užsakymų vykdyti gatvių, ašinių linijų, automobilių statymo vietų ir kitų teritorijų valymą. 2022 m. balandžio 12 d. buvo skelbiama vasaros sezono pradžia ir nurodyta užtikrinti periodinį gatvių ir ašinių linijų valymą pagal pridedamą sąrašą (64 gatvių) ir jame nurodytą valymo dažnį.

2023 metais UAB „Ecoservice projektai“ vasaros sezonu buvo pateikta 17 užsakymų vykdyti gatvių, ašinių linijų, automobilių statymo vietų ir kitų teritorijų valymą. 2023 m. gegužės 3 d. buvo skelbiama vasaros sezono pradžia ir nurodyta užtikrinti periodinį gatvių ir ašinių linijų valymą pagal pridedamą sąrašą (pagal gegužės 11 d. patikslintą informaciją sąrašė buvo nurodyta 12 gatvių).

2023 metais užsakymai buvo pateikiami per DVS „Avilys“ ir per sistemą MKS IS. Iš viso 2023 metais buvo pateikta 15 užsakymų, kurie apėmė tiek 2022–2023 metų, tiek 2023–2024 metų žiemos sezoną. Informacijos apie užsakymus, kurie skubos tvarka galėjo būti perduoti skambučiais ar el. paštu, neturime.

8 lentelė. UAB „Ecoservice projektai“ pateiktų užsakymų dėl gatvių priežiūros 2022–2023 metais suvestinė

Eil. Nr.	Užsakymas	2022 metais valytas plotas	2023 metais valytas plotas
1.	Pavasarinis gatvių ar gatvių atkarpų valymas	150,79 tūkst. m.	4,39 tūkst. m. 1 783,74 tūkst. kv. m.;
2.	Vasarinis gatvių ar gatvių atkarpų ilgis valymas (periodinis)	143,91 tūkst. m.	54,16 tūkst. m (po 2023-05-19 patikslinimo)
3.	Vasarinis ašinių linijų valymas (periodinis)	12,71 tūkst. m.	17,51 tūkst. m.
4.	Vasarinis gatvių apdorojimas kalcio chloridu (iš viso 6 atskiri užsakymai)	18,37 tūkst. m.	9,17 tūkst. m
5.	Papildomai užsakytas gatvių ar gatvių atkarpų valymas	10,06 tūkst. m.	1,17 tūkst. kv. m.
6.	Automobilių statymo vietų valymas (kiekvienais metais po 6-7 atskirus užsakymus)	90,24 tūkst. kv. m.	96,93 tūkst. kv. m.

Palyginus UAB „Ecoservice projektai“ ir UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ vasaros sezonu teiktų užsakymu duomenis, teritorijų dubliavimosi nepastebėta.

Tuo pačiu principu buvo teikiamos ir šaligatvių priežiūros paslaugos, t. y. UAB „Ecoservice projektai“ paslaugas teikė tiek žiemos, tiek vasaros sezonais, o vasaros sezonu priežiūra dalinosi su UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“. 2022 metų ir 2023 metų laikotarpių palyginimui žemiau pateikiamos UAB „Ecoservice projektai“ užsakymų apimtys (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. UAB „Ecoservice projektai“ pateiktų užsakymų dėl šaligatvių priežiūros 2022–2023 metais suvestinė

Eil. Nr.	Užsakymas	2022 metai	2023 metai
1.	Teritorijų dangų valymas užsakytas žiemos sezonu, bet vasaros sezono sąlygomis (nuolatinis valymas)	nėra informacijos	67 315 kv. m.
2.	Vienkartinis šaligatvių ir kitų teritorijų valymas po žiemos sezono	538 354 kv. m.	716 625 kv. m. (po patikslinimų 697 580 kv. m.)
3.	Vasarinis šaligatvių ir kitų teritorijų valymas (periodinis)	661 150 kv. m. (SŽ-635) 546 010 kv. m. (SŽ-982)	545 439 kv. m. (po patikslinimų 552 939 kv. m.)
4.	Šaligatvių bei kitų teritorijų valymas žiemą (periodinis)	659 886 kv. m. (po patikslinimų 661 325)	754 380 kv. m. (po patikslinimų 755 189 kv. m.)

5.	Šiaulių mieste esančių šiukšliadėžių priežiūra	nėra informacijos	949 vnt.
6.	Papildomai užsakytos paslaugos (žiemos sezonu)	43 902 kv. m.	12 315 kv. m.

Lyginant abiejų šaligatvių priežiūros paslaugų teikėjų prižiūrimų teritorijų sąrašus, pastebėta, kad Architektų g. bei Ežero g. šaligatviai 2023 metais buvo įtraukti į abiejų paslaugų teikėjų prižiūrimų teritorijų sąrašus, tačiau šaligatvių atkarpos nesidubliavo. Audito metu susidūrėme su atvejais, kai negalėjome tinkamai palyginti ir įvertinti užsakymų duomenų, kadangi Savivaldybės administracijos atsakingas skyrius neturėjo šaligatvių faktinių plotų, taip pat visų šaligatvių plotų nebuvo ir ilgalaikio turto inventorizacijos aprašuose, todėl pvz., kilo neaiškumų dėl Ežero gatvės šaligatvių ir Kaštonų al. tako prižiūrimų plotų:

- 2023 m. vasarą Ežero gatvės šaligatvių priežiūra – 9900 kv. m. buvo paskirta UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ ir vėliau vasaros sezono metu 702 kv. m. – UAB „Ecoservice projektai“ priežiūrai (kas reiškia, kad bendras šios gatvės šaligatvių prižiūrimas plotas sudaro 10 602 kv. m.). Tačiau 2023 metų žiemą Ežero gatvės šaligatvių priežiūra UAB „Ecoservice projektai“ paskirta 9900 kv. m., nors bendras prižiūrimų šaligatvių plotas vasarą yra didesnis;
- 2023 m. rugsėjo 25 d. buvo tikslintas vasaros sezono užsakyme nurodytas Kaštonų al. tako plotas – 8405 kv. m., kuris neatitiko faktinio ploto ir turėjo būti 2700 kv. m., tačiau ši klaida buvo ištaisyta perskaičiuojant paslaugų atlikimo kainas už ankstesnį laikotarpį bei išrašant kreditines sąskaitas.

Be to, audito metu nustatyti atvejai, kai į valomų šaligatvių sąrašą buvo įtrauktos naujos šaligatvių atkarpos pagal gyventojų skundus ar pranešimus apie problemas, pvz.:

- pagal 2023 m. spalio 26 d. pranešimą, priimtas sprendimas Miško g. šaligatvį įtraukti į prižiūrimų šaligatvių sąrašą;
- pagal 2023 m. gruodžio 1 d. pranešimą, priimtas sprendimas pėsčiųjų taką tarp Korsako g. 12 ir Korsako g. 14 įtraukti į prižiūrimų teritorijų sąrašą;
- pagal 2023 m. sausio 21 d. pranešimą, priimtas sprendimas Liejyklos g. šaligatvį nuo Pramonės g. iki posūkio į prižiūrimų teritorijų sąrašą.

Tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros atvejais kiekvieno žiemos ar vasaros sezono pradžioje paslaugų teikėjui buvo teikiamas atnaujintas prižiūrimų objektų sąrašas suformuojant planinę užduotį, tačiau metų eigoje užsakymai buvo nuolat pildomi ir keičiami bei formuojamos papildomos (neplaninės bei planinės) užduotys. 2022 metais DVS „Avilyš“ paslaugų užsakymai buvo registruojami bendram registre su kitais skyriaus siunčiamais dokumentais, todėl negalėjome patikimai įvertinti visos 2022 metais teiktų gatvių ir šaligatvių valymo užsakymų apimtys ir jų pobūdžio.

Vertinant, ar paslaugos buvo teikiamos pagal tarp paslaugų teikėjo ir gavėjo suderintus grafikus, taip pat susidūrėme su informacijos stoka. Grafikai buvo minimi UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ teiktuose užsakymuose ir kai kuriuose UAB „Ecoservice projektai“, tačiau detalesnės informacijos nebuvo gauta. Pagal Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus pateiktą informaciją, grafikų teikimas ir derinimas su paslaugų teikėjais dažniausiai vyko el. paštu, todėl negalėjome įsitikinti, ar visais atvejais vasaros sezono paslaugų teikimo grafikas buvo derinamas su paslaugos gavėju.

Nuo 2023 m. spalio mėn. pradėjus veikti „Sumanus miestas“ sistemai (MKS IS) visi užsakymai paslaugų teikėjams yra teikiami per šią sistemą. Todėl dabar visus užsakymus ir paslaugų teikimo grafikus, kurie reikalingi paslaugai vykdyti, galima rasti MKS IS. Galima teigti, kad šios sistemos pagalba atsirado galimybė lengviau ir greičiau analizuoti informaciją, susijusią su paslaugų užsakymais, nes, pavyzdžiui, duomenys gali būti eksportuojami į csv failus pilna apimtimi arba filtruojanti juos įvairiais pjūviais pagal užduoties vykdytojus, statusą, sutarties Nr., kontrolierių ir kt.

2. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ, ŠALIGATVIŲ IR KITŲ TERITORIJŲ PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ SUTEIKIMO EIGA KONTROLIUOJAMA ĮVAIRIOMIS VEIKLOS FORMOMIS IR ETAPAIS, TAČIAU NE VISAIS ATVEJAIS BUVO UŽTIKRINAMA TINKAMA PASLAUGŲ KOKYBĖ

Paslaugų kokybė labai priklauso nuo vykdomos priežiūros ir kontrolės masto bei pasirinktų priemonių.

Miesto koordinavimo skyriaus specialistai vykdo skyriaus kontroliuojamų sutarčių pagrindu viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę: fiksuoja paslaugų (ne)vykdymą, vertina kokybę, surašo patikros aktus, konstatuoja problemas, sutarčių sąlygų pažeidimus, komunikuoja su paslaugų teikėjais, priima sprendimą skirti ar neskirti nustatytą baudą, apie kontrolės rezultatus ir priimtus sprendimus informuoja paslaugų teikėjus bei kitus Savivaldybės administracijos skyrius.

2.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų suteikimo eiga kontroliuojama įvairiomis veiklos formomis ir etapais

Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartyje Nr. SŽ-1341 ir Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartyje Nr. SŽ-943 numatyta, kad paslaugų gavėjas turi teisę:

- prižiūrėti ir kontroliuoti Paslaugų suteikimo eigą, patikrinti Paslaugų kokybę Paslaugų suteikimo vietoje, nedalyvaujant arba dalyvaujant Paslaugų teikėjui be papildomo mokesčio, pranešęs prieš protingą terminą Paslaugų teikėjui;
- atlikti teikiamų Paslaugų patikrinimus (vaizdo stebėjimo kameromis, fiziškai nuvykstant į Paslaugų teikėjo teritoriją, renkant informaciją iš žiniasklaidos, gaunamų gyventojų pranešimų, socialinės medijos ir kitais būdais), skirtus visapusiškai įvertinti Paslaugų teikėjo teikiamas Paslaugas, aprašytas Sutarties 1 priede. Patikrinimai gali būti atliekami ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo Paslaugų teikėjo pateiktos informacijos apie už praėjusią parą arba pagal skubų, arba pakartotiną užsakymą suteiktas Paslaugas, gavimo dienos.

Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimo sutartyje Nr. SŽ-847 numatyta, kad paslaugų gavėjas turi teisę (pagal sutarties pakeitimą Nr. SŽ-1408 nuo 2023 m. rugpjūčio 8 d.):

- prižiūrėti ir kontroliuoti paslaugų atlikimo eigą, patikrinti paslaugų kokybę vaizdo stebėjimo kameromis arba paslaugų atlikimo vietoje;
- atlikti patikrinimus Paslaugų gavėjo atstovas gali savo nuožiūra pasirinktu būdu, laiku ir dažnumu, bet ne vėliau kaip per 3 dienas po Paslaugų teikėjo pateiktos informacijos Paslaugų gavėjui apie atliktas paslaugas dienos. Patikrinimo metu užfiksuoti sutartinių įsipareigojimų pažeidimai nurodomi Patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo akte, kurį pasirašo Paslaugų teikėjo ir Paslaugų gavėjo atstovai. Jei patikrinimą vykdo tik Paslaugų gavėjo atstovas (t. y. viena Šalis), jis turi teisę vienašališkai surašyti Patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktą. Patikrinimo rezultatai fiksuojami foto, video priemonėmis ir saugomi kartu su aktu. Apie atlikto patikrinimo rezultatus Paslaugų gavėjas informuoja Paslaugų teikėją el. paštu arba per kitas Paslaugų gavėjo informacines sistemas, Patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo akte nurodydamas pažeidimų pašalinimo terminą. Paslaugų teikėjas, pašalinęs pažeidimus, apie tai informuoja Paslaugų gavėją, pateikdamas įrodymus (nuotraukas su vietas, laiko ir datos žyma). Paslaugų teikėjui nepašalinus pažeidimų per Patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo akte nurodytą terminą arba nepateikus pažeidimų pašalinimo įrodymų, Paslaugų gavėjas pakartotinai surašo Patikrinimo, pažeidimų

nustatymo, baudų skyrimo aktą, kuriame nurodo skiriamos baudos sumą ir naują terminą pažeidimui pašalinti“.

Laikėme, kad Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų suteikimo eiga kontroliuojama tinkamai, kai:

- visapusiškai prižiūrima ir kontroliuojama paslaugų teikimo eiga, tikrinama Paslaugų kokybė, vykdant teikiamų paslaugų stebėseną ir atliekant patikrinimus: vertinant vaizdo stebėjimo kameromis, tikrinant per palydovinę transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemą, vykdant fizinę kontrolę mieste, renkant informaciją iš žiniasklaidos, gaunamų gyventojų pranešimų, socialinės medijos ir kitais būdais;
- vykdomi nuolatiniai patikrinimai, kurie įforminami aktu, pasirašant Paslaugų teikėjo ir Paslaugų gavėjo atstovui (jei dalyvauja) ir užregistruojant ar fiksuojant dokumentų valdymo sistemose (registruose).

Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų priežiūros ir kontrolės procedūros ir kontrolės tikslais atliekamų patikrinimų rezultatų įforminimo tvarka nustatyta Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto koordinavimo skyriaus vyr. specialistų atliekamos miesto viešosios infrastruktūros, aplinkos bei viešųjų paslaugų teikimo priežiūros ir kontrolės tvarkos apraše²¹ (toliau – Aprašas).

Apraše nurodyta, kad paslaugų suteikimo fakto ir kokybės tikrinimas kameromis ar fizinio tikrinimo būdu atliekamas visais atvejais tik įvertinus patikrinimo kita įranga rezultatus. Šis reikalavimas netaikomas, jeigu sutartyje paslaugų teikėjui nėra įsipareigojimo suteikti ŠMSA galimybes vykdyti teikiamų paslaugų priežiūrą ir kontrolę kitos įrangos (pvz. GPS duomenų perdavimo, vaizdo registratorių, kt.) pagalba arba teikėjas nesilaiko reikalavimo sutartyje nurodytu laiku informuoti MKS apie paslaugos suteikimo faktą.

Aprašytos kontrolės procedūros daugiausia apima paslaugų suteikimo fakto ir kokybės tikrinimą, tačiau nenustato priemonių, kuriomis būtų prižiūrima paslaugų suteikimo eiga.

Pagal Miesto koordinavimo skyriaus pateiktą informaciją, paslaugų faktas ir kokybė yra kontroliuojama vadovaujantis paslaugų teikimo sutarčių nuostatomis. Kontroliuojamos kasdieninės Paslaugų teikėjo deklaruojamos paslaugos, kontrolę vykdant skirtingomis formomis:

- 1) esant galimybei teikėjo deklaruoti duomenys tikrinami per palydovinę transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemą (*Fleet Complete*). Kai teikėjas deklaruoja paslaugos atlikimą rankiniu būdu, šis kontrolės etapas ir būdas netaikomas – kontrolę atlieka visi kontrolę vykdantys specialistai skyriuje;
- 2) pasitelkiant vaizdo stebėjimo kameras, peržiūrint vaizdo įrašus – kontrolę atlieka prie vaizdo stebėjimo kamerų dirbantis specialistas;
- 3) vykdant fizinę kontrolę mieste – kontrolę atlieka 2 skyriaus specialistai.

Iki 2023 m. spalio mėnesio visi kontrolės rezultatai buvo žymimi kontrolieriams ir paslaugų teikėjui prieinamuose registruose, sukurtose pasitelkiant *Google* skaičiuoklę arba *One Drive excel*²². Kiekvienam mėnesiui buvo kuriamas atskiras registras. Nuo 2023 m. spalio mėnesio pradėjus veikti

²¹ Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto koordinavimo skyriaus vyr. specialistų atliekamos miesto viešosios infrastruktūros, aplinkos bei viešųjų paslaugų teikimo priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės Miesto koordinavimo skyriaus vedėjos 2023 m. balandžio mėn. 25 d. įsakymu Nr. MKSĮ – 10 (2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. MKSĮ – 20 redakcija).

²² Pateikiamas pavyzdys: <https://shorturl.at/fjzZ9>, <https://shorturl.at/uOT08>, <https://rb.gy/l9ri5d>

MKS informacinei sistemai „Sumanus miestas“ visi užsakymai, paslaugų teikėjo atlikti darbai ir jų kontrolės rezultatai yra žymimi šioje sistemoje.

Už mėnesį atliktų darbų perdavimo – priėmimo akte pateikti duomenys sutikrinant per mėnesį suteiktų paslaugų kiekius pagal išskirtas teritorijas. Kontrolei naudojamosi apibendrintais kasdieninės kontrolės rezultatais ir el. paštu komunikuojant su paslaugų teikėju dėl nustatytų neatitikimų. Nustačius paslaugų atlikimo trūkumus arba paslaugų neatlikimą rezultatai pirmiausiai buvo pažymimi registre ir atitinkamai surašomas Patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktas, kuris yra registruojamas DVS „Avilys“ ir kartu su lydraščiu teikiamas Paslaugų teikėjui ir paslaugos užsakymą atlikusiam skyriui (sutarties su paslaugos teikėjui savininkui).

Nuo 2023 m. spalio mėnesio visi patikrinimai fiksuojami MKS IS:

- jei Paslaugos teikėjas yra deklaravęs atliktą darbą, galima tam darbui fiksuoti kontrolės, atliktos sistemomis, kameromis ir fiziniu būdu rezultatus 3 darbo dienas po darbo deklaravimo; sistemomis tikrinimas gali būti atliekamas už visą mėnesį (tikrinamas tik atliktos paslaugos kiekis, bet ne kokybė naudojant paslaugos teikėjo palydovinės transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemos duomenis);
- nustačius pažeidimą, prie atlikto darbo fiksuojama teritorija žemėlapyje, kur nustatytas trūkumas; įvedamas kontrolės nepatvirtinamas atlikto darbo kiekis, už kurį nebus sumokėta (jei trūkumų nebegalima pašalinti), prisegami pažeidimo įrodymai (foto nuotraukos, vaizdo įrašų fiksacijos);
- jeigu patikrinimo metu nustatyta, kad Paslaugų teikėjas neatliko darbo, kurį privalėjo atlikti ir jo nedeklaravo – MKS IS konkrečioje užsakymo užduotyje žymima kontrolė objektui, nurodant kontrolės atlikimo laiką, tipą, nustatytus trūkumus ir pažymint neatliktos paslaugos vietą/teritoriją/atkarpą ir nurodant neatliktos paslaugos mastą.

Pagal audito metu surinktą ir gautą informaciją, matyti, kad Savivaldybės administracija turi visas įrankius ir priemones vykdyti tinkamą viešųjų paslaugų priežiūrą ir kontrolę.

2.2. Nuo 2023 metų Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų kontrolė vykdoma intensyviau ir efektyviau, tačiau paslaugų kokybės trūkumų išlieka

Paslaugų teikėjo (UAB „Ecoservice projektai“) atsakomybė pagal Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartį (Nr. SŽ-1341) ir Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartį (Nr. SŽ-943):

- Paslaugų teikėjas atsako už tinkamą paslaugų teikimą pagal šioje Sutartyje, techninėje specifikacijoje (Sutarties 1 priedas) nustatytus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai Paslaugų gavėjas nurodo kitaip;
- Visa atsakomybė už darbo saugą, eismo saugą, priešgaisrinę ir aplinkos saugą teikiant Paslaugas tenka Paslaugų teikėjui. Paslaugų teikėjas privalo atlyginti dėl jo kaltės padarytą žalą, kuri buvo padaryta jo, įmonės darbuotojų ar įrangos Paslaugų teikimo metu fiziniams ar juridiniams asmenims, privačiai ir visuomeninei nuosavybei;
- Paslaugų teikėjas atsako už subteikėjų suteiktas Paslaugas ir jų kokybę arba padarytą žalą;
- Paslaugų gavėjas nustatęs, kad Paslaugų teikėjas netinkamai vykdo sutarties įsipareigojimus, gali skirti baudas už nustatytus pažeidimus.

Paslaugų teikėjo (UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“) atsakomybė pagal Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimo sutartį Nr. SŽ-847:

- Paslaugų teikėjas atsako už tinkamą Paslaugų teikimą pagal šioje Sutartyje, techninėje specifikacijoje (1 priedas) nustatytus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai Paslaugų gavėjas nurodo kitaip arba buvo susitarta dėl sutartinių įsipareigojimų įvykdymo termino atidėjimo dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo Paslaugų teikėjo valios, įskaitant transporto priemonės ir/ar valymo įrenginio gedimą iki jo pašalinimo;
- Visa atsakomybė už darbo saugą, eismo saugą, priešgaisrinę ir aplinkos saugą teikiant paslaugas tenka Paslaugų teikėjui. Paslaugų teikėjas privalo atlyginti dėl jo kaltės padarytą žalą, kuri buvo padaryta jo, įmonės darbuotojų ar įrangos Paslaugų teikimo metu fiziniams ar juridiniams asmenims, privačiai ir visuomeninei nuosavybei. Nuostolių dydžio atskaitymus Paslaugų gavėjas turi teisę atlikti iš Paslaugų teikėjui mokėtinų sumų;
- Nekokybiškai atliktos paslaugos ar neatliktos paslaugos, atsižvelgiant į Paslaugų gavėjo raštu ar telefonu, ar trumpąja (SMS) žinute, ar el. paštu pateiktas užduotis, fiksuojamos paslaugų patikrinimo akte (3 priedas) dalyvaujant ar nedalyvaujant Paslaugų teikėjui (ar jo įgaliotam asmeniui). Paslaugų teikėjas privalo Paslaugų gavėjo sumokėti nurodyto dydžio baudą už pažeidimą, kuris buvo nustatytas patikrinimo metu.

Laikėme, kad Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų teikėjams taikomos sutartyje numatytos sankcijos, kai:

- paslaugų gavėjas nustatęs, kad paslaugų teikėjas netinkamai vykdo sutartinius įsipareigojimus, skiria baudas už nustatytus pažeidimus;
- paslaugų teikėjas laiku informuojamas apie nustatytus pažeidimus, po to pateikiami patikrinimų, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktai ir pagal juos išrašytos sąskaitos faktūros.

Atliekant vertinimą, buvo peržiūrėti ir analizuoti visi 2022–2024 metais (iki žiemos sezono pabaigos) išrašyti patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktai. Apibendrinant duomenis buvo naudojami ir Miesto koordinavimo skyriaus 2023 m. veiklos, procesų vykdymo ataskaitos²³ duomenys.

Pagal Miesto koordinavimo skyriaus pateiktą informaciją, visais atvejais, kai patikrinimo metu nustatomi trūkumai, rengiamas ir DVS „Avilys“ registruojamas patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktas. Pagal audito metu surinktus duomenis matyti, kad buvo surašyti ir registruoti patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktai ne visais atvejais. Trūkumų fiksuojama daugiau, kadangi ne visada įmanoma tiesiogiai susieti trūkumą su paslaugos teikėjo sutartiniu įsipareigojimų vykdymu, pažymimas pakartotinis trūkumo nustatymas ar trūkumas, už kurį bauda jau paskirta.

10 lentelė. Miesto koordinavimo skyriaus atlikti patikrinimai ir su jais susiję rodikliai 2023 metais

Gatvių ir šaligatvių priežiūros sutartis	Atlikti patikrinimai* 2023 m.	iš jų atlikti patikrinimai žiemos sezono metu	Užfiksuoti trūkumai	Surašyta baudų aktų	Pažeidimų skaičius baudų aktuose	Skirta baudų, Eur
SŽ-1341	19 003	7 223	944	44 (iš jų 4 anuluoti)	356	67 950
SŽ-943 / SŽ-982	28 830	3 495	731	72 (iš jų 1 anuluotas)	352	80 980
SŽ-847	2 759	-	31	2	3	-
Iš viso:	50 592	10 718	1 706	118	711	148 930

* Patikrinimai visomis formomis

²³ Miesto koordinavimo skyriaus 2023 m. veiklos, procesų vykdymo ataskaitos 3 priedas „2023 m. vykdytos viešųjų paslaugų teikimo priežiūros ir kontrolės rodikliai pagal kontroliuojamas sutartis“.

2023 metais mažesne apimtimi vykdyti Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimo sutarties Nr. SŽ-847 sąlygų įgyvendinimo patikrinimai, kadangi pagal papildomai pateiktą Miesto koordinavimo skyriaus informaciją, už operatyvią paslaugų vykdymo kontrolę Miesto koordinavimo skyriaus specialistai buvo paskirti nuo 2023 m. gegužės 18 d.²⁴. Iš viso 2023 metais atlikta 2 759 patikrinimai, užfiksuotas 31 trūkumas ir surašyti 2 baudų aktai, tačiau piniginių baudų nebuvo skirta.

2022 metais vykdytų patikrinimų mastas nėra tiksliai žinomas, kadangi pagal Miesto koordinavimo skyriaus pateiktą informaciją nebuvo galimybės atskirai rinkti duomenis apie vykdytus patikrinimus ir užfiksuotas problemas pagal kontroliuojamas sutartis. Pagal audito metu gautą ir surinktą informaciją, 2022 metais vykdant gatvių priežiūrą ir kontrolę pagal sutartį Nr. SŽ-1341 buvo surašyti 9 baudų aktai, pagal SŽ-847 – 2 baudų aktai bei vykdant šaligatvių priežiūrą ir kontrolę (SŽ-943) – 14.

Patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktų duomenis palyginus su apskaitos duomenis, nustatyta keletas neatitikimų:

- 1) pagal tą patį patikrinimų, pažeidimo nustatymo ir baudų skyrimo aktą buvo išrašytos dvi atskiros baudų sąskaitos faktūros: 2023 m. gruodžio 10 d. aktas Nr. VMK-476 ir išrašytos dvi atskiros baudų sąskaitos faktūros Nr. DELSP 227 ir DELSP 229; 2023 m. gruodžio 11 d. aktas Nr. VMK-480 ir išrašytos dvi atskiros baudų sąskaitos faktūros Nr. DELSP Nr. 235 ir DELSP Nr. 244; 2024 m. vasario 15 d. Nr. VMK-82 ir išrašytos dvi atskiros baudų sąskaitos faktūros Nr. DELSP 298 ir Nr. DELSP 291;
- 2) neišrašytos baudų sąskaitos faktūros už netinkamą sutarties vykdymą, nors baudos aktai buvo užregistruoti ir juose pinigine bauda buvo numatyta: 2023 m. vasario 14 aktas (SMK-66, suma – 300 Eur), 2023 m. gruodžio 12 d. aktas Nr. VMK-477 (suma 2 500 Eur), 2024 m. sausio 3 d. Nr. VMK-4 (patikrinimo data – gruodžio 28 d., suma – 1000 Eur, sąskaita buvo išrašyta audito metu), 2024 m. vasario 4 d. aktas Nr. VMK-88 (suma – 100 Eur), 2024 m. vasario 13 d. aktas Nr. VMK-80 (suma – 1500 Eur, sąskaita buvo išrašyta audito metu);
- 3) 2023 m. rugpjūčio 10 d. išrašytoje sąskaitoje faktūroje Nr. DELSP 127 suma nesutapo su patikrinimų, pažeidimo nustatymo ir baudų skyrimo akte Nr. VMK-260 nurodyta suma (skirtumas 100 Eur).

Pagal audito metu surinktus duomenis nuo 2024 metų matoma suintensyvėjusi gatvių ir šaligatvių priežiūros sutarties vykdymo kontrolė, kurios rezultatas – didesnis patikrinimų, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktų ir piniginių baudų skaičius.

11 lentelė. Miesto koordinavimo skyriaus atliktų patikrinimų ir surašytų baudų aktų skaičius 2024 metų I ketv.

Laikotarpis	Fizinė kontrolė		Kameromis		Kitomis sistemomis		Išrašyta baudų aktų	
	SŽ-943	SŽ-1341	SŽ-943	SŽ-1341	SŽ-943	SŽ-1341	SŽ-943	SŽ-1341
2024 m. 1 mėn.	170	382	1107	1394	3718	8710	20	7
2024 m. 2 mėn.	217	340	347	382	1691	3291	24	15
2024 m. 3 mėn.	81	98	117	27	185	153	4	1
Iš viso:	468	820	1 571	1 803	5 594	12 154	48	23

Atlikome detalesnę patikrinimų, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktų, surašytų per 2023–2024 metų žiemos sezoną analizę. Nustatyta, kad iš viso per analizuojamą žiemos sezoną buvo išrašytas 41 patikrinimų, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktas arba užfiksuota 344 pažeidimai dėl gatvių priežiūros trūkumų. Palyginimui, per 2022–2023 metų žiemos sezoną buvo išrašyta 12 patikrinimų,

²⁴ Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio 2023 m. gegužės 18 d. raštas Nr. SIF-699 „Dėl 2020 m. liepos 14 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešųjų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimo sutarties Nr. SŽ-847 atsakingų atstovų“.

pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktų, tačiau pagal 6 paslaugų teikėjui buvo skirtos piniginės bausės, bet vėliau dar 3 baudų sąskaitos (už 2022 metus) buvo anuliuotos. Nustatyta, kad dėl šaligatvių priežiūros trūkumų išrašyta 75 patikrinimų, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktai, palyginimui, per 2022–2023 metų žiemos sezoną buvo išrašyta 20 baudų aktų. Visi aktai buvo užregistruoti DVS „Avilyš“ registre (VMK).

Atlikus gatvių patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktų duomenų analizę, pastebėta, kad daugiausia baudų buvo skirta už nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą važiuojamosios dalies dangą žiemą vienoje atkarpoje (bauda – 500 Eur), t. y. 48 proc. iš visų analizuotų 344 pažeidimų. Didelę dalį – 46 proc. – sudarė ir pažeidimai, kai paslauga buvo suteikta ne pilna apimtimi ar suteikta nekokybiškai. Sprendžiant pagal baudos dydį (100 Eur), tokios paslaugos turi mažiau reikšmės vertinant bendrą miesto gatvių priežiūrą ir aktualumą gyventojams.

Be to, pastebėti atvejai, kai skiriant baudas taikyti skirtingi kriterijai ir už to pačio pobūdžio pažeidimus buvo skirti nevienodi baudų dydžiai, pvz.:

Pagal VMK-468 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: neužtikrinta, kad gatvės važiuojamosios dalies pakraštys (prie gatvės bordiūro) būtų švarus

bauda 500 Eur

Pagal VMK-452 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: neužtikrinta, kad gatvės važiuojamosios dalies pakraštys (prie gatvės bordiūro) būtų švarus

bauda 100 Eur

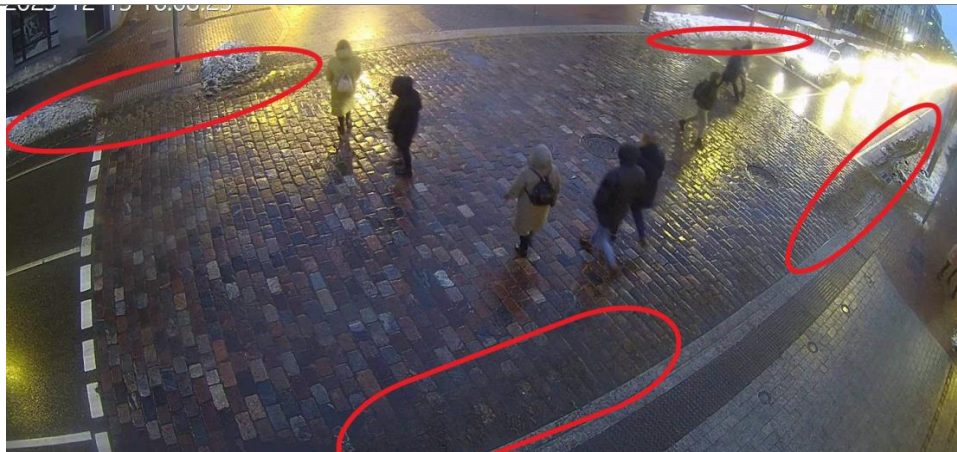
Pagal VMK-463 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: dviračių takas nenuvalytas iki pat pakraščio su pėsčiųjų taku

bauda 100 Eur

Pagal VMK-486 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: dviračių takas nenuvalytas iki pat pakraščio su pėsčiųjų taku

bauda 500 Eur

Pagal VMK-499
baudų aktą,
nustatytas
pažeidimas:
nustatyta, kad
nenuvalytas
kelkraštis iki
bortelio

bauda 500 Eur

Pagal VMK-88
baudų aktą,
nustatytas
pažeidimas:
dalyje gatvės
nenuvalytas
prispausto
sniego (ledo)
sluoksnis prie
gatvės
važiuojamosios
dalies pakraščio

bauda 100 Eur

Analizuodami gatvių patikrinimų, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktų duomenis, pastebėjome, kad baudų aktų, kai pažeidimų pobūdis buvo susijęs su reikalavimais nuvalyti gatves per tam tikrą valandų skaičių priklausomai nuo gatvės priežiūros lygio ar užtikrinti geras eismo sąlygas, surašyta mažiau. Galimai tam įtakos turėjo nepakankamai tikslios Techninės specifikacijos sąlygos, kuriomis nenustatyti aiškūs, neprieštaraujantys vienas kitam ir pamatuojami paslaugų apimties ir kokybės vertinimo rodikliai, apsunkinę sutarties sąlygų kontrolės ir priežiūros vykdymą, pvz. Techninės specifikacijos sąlygose (Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvai gatvės važiuojamajai daliai) numatyta, kad:

- nustojus snygiui I priežiūros lygio gatvės turi būti visiškai nuvalytos ir pabarstytos ne vėliau kaip po 5 val., II priežiūros lygio gatvės – ne vėliau kaip po 6 val., III priežiūros lygio gatvės ne vėliau kaip po 8 val., IV priežiūros lygio gatvės – ne vėliau kaip po 10 val. (tik nuvalytos nuo sniego);
- I priežiūros lygio gatvės turi būti nuvalytos ir pabarstytos nuo 0 iki 24 val., II priežiūros lygio gatvės – nuo 5 val. iki 24, III priežiūros lygio gatvės – nuo 6 iki 22 val. ir IV priežiūros lygio gatvės – nuo 4 iki 22 val. valomos nuo sniego;
- eismas, esant ypač sudėtingoms meteorologinėms sąlygoms, I priežiūros lygio gatvėse negali nutrūkti, II priežiūros lygio gatvėse – gali nutrūkti ne ilgiau kaip 2 val., III priežiūros lygio gatvėse – gali nutrūkti ne ilgiau kaip 4 val. ir IV priežiūros lygio gatvėse – ne ilgiau kaip 24 val.

Aukščiau išvardintos Techninės specifikacijos sąlygos yra aktualios ir reikšmingos miesto gyventojams ir svečiams, kurie tikisi saugaus eismo gatvėse ir kad jų priežiūrai didesnis dėmesys bus

skiriamas sudėtingesnėmis oro sąlygomis. Todėl esant netikslioms sąlygoms, neaišku kuriuo reikalavimu vadovautis, nes, pvz., žiemos sezonui įprasta, kai sniega ir /ar pusto kelias dienas iš eilės ir nebūna didesnių (5 val.) pertraukų tarp snygių.

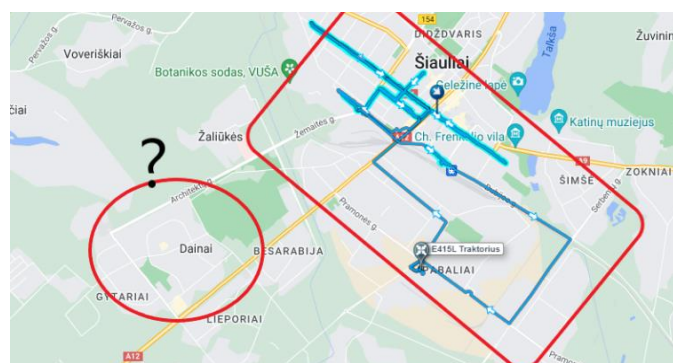
Atlikus detalesnę šaligatvių valymo paslaugų patikrinimą, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktų, surašytų per 2023–2024 metų žiemos sezoną analizę, nustatyta, kad šiuo laikotarpiu buvo fiksuoti 265 pažeidimai, o baudos dažniausiai buvo skiriamos dėl žiemos metu nenuvalytų ar netinkamai nuvalytų dangų.

Pagal atliktos analizės duomenis, audituojamu laikotarpiu buvo 69 atvejai, kai vieno patikrinimo metu tame pačiame objekte nustatyta daugiau nei 1 sutarties sąlygų pažeidimas. Baudos buvo skiriamos už vieną iš jų, tačiau niekur neapibrėžta, kuriam pažeidimui yra skiriamas didesnis prioritetas bei kurį pažeidimą reikia fiksuoti ir už jį skirti baudą, pavyzdžiui:

Pagal VMK-91 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: deklaruojamu laiku nebuvo nuvalytas šaligatvis. Nors sutartyje baudos numatytos tiek už žiemą nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą kiekvieno objekto teritorijos dangą, tiek už kasdieninėse ataskaitose netikslų, neteisingų duomenų ir dokumentų pateikimą, skirta bauda 500 Eur už nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą dangą.

Pagal VMK-103 baudų aktą, nustatytas pažeidimas: darbai deklaruoti pilna apimtimi, bet patikrinus FleetComplete sistema, nustatyta, kad Dainų takas liko nevalytas. Skirta bauda 500 Eur už kasdieninėse ataskaitose netikslų, neteisingų duomenų ir dokumentų pateikimą.

Pagal VMK-80 baudų aktą nustatytas pažeidimas: šaligatvio danga nenuvalyta ir nepabarstyta slidumą mažinančiomis medžiagomis. Skirta bauda 500 Eur už žiemą nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą dangą, nors baudos numatytos tiek už nenuvalytą ar netinkamai nuvalytą, tiek už nepabarstytą ar netinkamai pabarstytą kiekvieno objekto teritorijos dangą.

Pagal sutarties SŽ-943 5.1.4.p. <...> Esant pažeidimams, Paslaugų teikėjas privalo sumokėti Sutarties 8.1.4. punkte nustatyto dydžio baudą ir pažeidimą pašalinti per Paslaugų gavėjo nustatytą terminą. Peržiūrėjus baudų skyrimo aktus, pastebėta, kad iš 75 baudų aktų, 36 aktuose buvo numatyti terminai pažeidimams pašalinti, pavyzdžiui, VMK-101 ir VMK-111 baudų aktuose nurodyta, kad nepilnai nuvalytos šaligatvių dangos ir šiuos trūkumus pašalinti per 1 darbo dieną nuo informacijos gavimo momento elektroniniu paštu.

Sutartyje numatytų trūkumų šalinimo termino nustatymas gali tapti neaktualus, kai tikrinami ankstesnėmis dienomis atlikti darbai ir oro sąlygos pasikeitusios, pavyzdžiui, VMK-57 baudų akto duomenimis, 2024 m. vasario 7 d. 14.00 val. buvo tikrinti vasario 6 d. darbai, nurodyta, kad 2024-02-06 nuo 8.00 val. iki 12.00 val. buvo fiksuojamas plikledis, todėl dangos turėjo būti pabarstytos. Bauda tiekėjui buvo skirta, tačiau problema laiku pašalinta nebuvo.

Audito metu taip pat įvairiomis dienomis vykdėme apžiūras mieste ir patys vertinome gatvių ir šaligatvių priežiūros kokybę bei gatvių ir šaligatvių priežiūros žiemą reikalavimų įgyvendinimą. Surinkti duomenys ir Miesto koordinavimo skyriaus vykdytos priežiūros ir kontrolės apimtys bei rezultatai rodo, kad Paslaugų tiekėjas ne visuomet užtikrino tinkamą ir kokybišką sutartyse numatytų gatvių ir šaligatvių priežiūros paslaugų teikimą, pvz.:

1 pvz. Serbentų g. 2023-12-11 d. 22 val. Pagal *Fleet Complete* duomenis gatvė beveik nebuvo valoma ir barstoma nuo 13:36 val. (tos dienos nei fizinės, nei kontrolės kameromis nebuvo)

2 pvz. Architektų g. 2024-01-04 d. 18 val. Pagal *Fleet Complete* duomenis gatvė nebuvo valoma ir barstoma nuo 14:05 val. iki 20:38 val. (tą dieną fizinė kontrolė atlikta 13:54 val., išvada – gatvės valytos ir vizualiai barstytos, patikrinimo metu snigo)

3 pvz. Situacija 2024-02-07 d. 8:52 val. K. Kalinausko g., kuri yra III priežiūros lygio gatvė. (tos dienos nei fizinės, nei kontrolės kameromis nebuvo)

4 pvz. Situacija 2024-02-07 d. 8:54 val. Serbentų g., kuri yra I priežiūros lygio gatvė (tos dienos nei fizinės, nei kontrolės kameromis nebuvo)

5 pvz. 2024-02-07 d. 9:00 val. Dubijos g. – I priežiūros lygio gatvė (atlikta kontrolė 9 d. ir 11 d. kameromis, išvada – atlikta iš dalies)

6 pav. 2024-02-07 d. 16:45 val. Dubijos g. – I priežiūros lygio gatvė. (atlikta kontrolė 9 d. ir 11 d. kameromis. išvada – atlikta iš dalies)

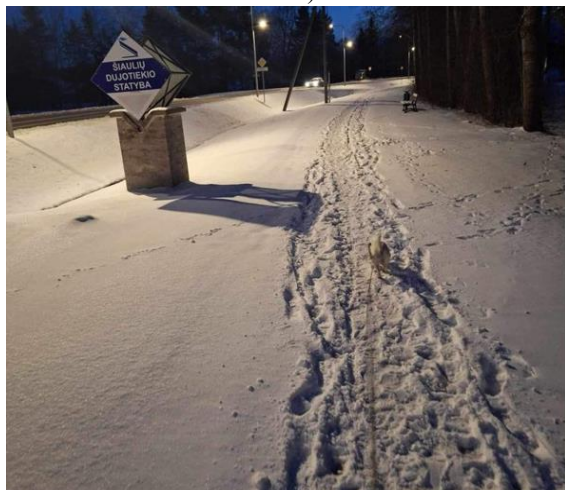
7 pvz. Situacija 2024-01-18 d. 07:48 val. Tilžės g. šaligatvis (centrinė miesto dalis) (19 d. atlikta kontrolė kameromis, išvadų nėra)

8 pav. Situacija 2024-01-22 d. 13:00 val. Dainų g. 15 šaligatvis (22 d. nuo 14:00 iki 17:00 vykdytas fizinis patikrinimas, fiksuotas nevalytas šaligatvis, skirta bauda)

9 pvz. Bačiūnų g. (Rėkyva) šaligatvis – situacija 2024-02-07 d. 18 val. (tos dienos nei fizinės, nei kontrolės kameromis nebuvo)

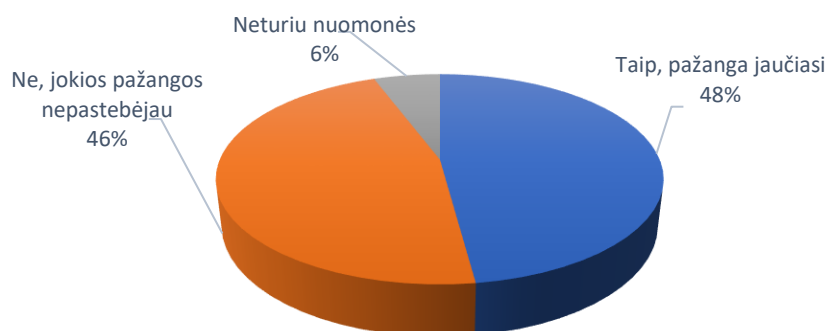
10 pvz. Korsako g. šaligatvis (pietinė miesto dalis) – situacija 2024-02-08 d. 17 val. (tos dienos nei fizinės, nei kontrolės kameromis nebuvo)

Siekdami surinkti kuo išsamesnę ir objektyvesnę informaciją apie Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių valymo kokybę, miesto gyventojams buvo pateikta anketa dėl nuomonės pateikimo apie audituojamą sritį (žr. 3 priedą). Iš viso buvo gauta 613 atsakymų, tačiau pastebėjome, kad Šiauliuose (vertinant pagal atsakymų pateikimo vietą) buvo pateikta tik 36 proc. atsakymų, o Vilniuje – beveik 39 proc. atsakymų.

Vis dėlto anketos rezultatai parodė, kad Šiaulių miesto gatvių priežiūrą žiemą blogai vertina 36 proc. respondentų, dar 30 proc. vertina iš dalies gerai ir 34 proc. yra patenkinti priežiūra ir nusiskundimų neturi. Šiaulių miesto laiptų ir šaligatvių priežiūra žiema yra patenkinti 35 proc., iš dalies gerai – 33 proc. ir blogai – 30 proc. respondentų.

Buvo klausiama ir apie Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių priežiūros pažangą lyginant su praėjusiu žiemos sezonu, tačiau atsakymai pasiskirstė apylygiai (žr. 2 pav.).

2 pav. Anketos rezultatai apie gatvių ir šaligatvių priežiūros pažangą lyginant su praėjusiu žiemos sezonu
Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal gautus anketos rezultatus

Vykdam pavasarinio gatvių ir šaligatvių valymo darbus nuo 2024 m. balandžio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. taip pat buvo vykdoma intensyvi kontrolė, t. y. iš viso per 2024 m. balandžio mėn. atlikta 1 479 patikrinimai ir surašyta 20 vnt. patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktų (žr. 12 lentelę).

12 lentelė. Miesto koordinavimo skyriaus atliktų patikrinimų ir surašytų baudų aktų skaičius 2024 m. balandžio mėn.

Laikotarpis	Fizinė kontrolė	Vaizdo stebėjimo kameromis	Kitomis sistemomis	Išrašyta baudų aktų	Baudų suma, Eur
SŽ-1341	25	65	562	5	2 100
SŽ-943	42	409	376	15	4 400
Iš viso:	67	474	938	20	6 500

Pagal MKS IS 2024 m. vasario 28 d. paslaugų teikėjui (UAB „Ecoservice projektai“) suformuotą užduotį, gatvių su a/b danga važiuojamosios dalies pakraščio, saugaus eismo salelių ir ašinių linijų valymas nuo purvo ir sąnašų pavasarį turėjo būti atliktas iki 2024 m. kovo 29 d. Tačiau atsižvelgiant į pasikeitusias meteorologines sąlygas, paslaugų atlikimo terminas buvo atidėtas: 1 lygio gatvių iki 2024 m. kovo 15 d., 2 lygio gatvių iki 2024 m. kovo 18 d., 3 ir 4 lygio gatvių iki 2024 m. balandžio 15 d. Pagal Techninės specifikacijos sąlygas pavasarinio valymo paslauga turi būti atlikta ne vėliau kaip iki balandžio 15 d. (terminas gali būti keičiamas, atsižvelgiant į nepalankias valymo paslaugoms oro sąlygas, suderinus su paslaugų gavėju).

Tačiau paslaugos teikėjas vėlavo pabaigti pavasarinio gatvių valymo darbus, taip pat dalis darbų dėl neatliktų ar nekokybiškai atliktų paslaugų buvo netvirtinami, todėl juos turėjo atlikti pakartotinai. Paskutiniai gatvių su a/b danga važiuojamosios dalies pakraščio ir saugaus eismo salelių valymo nuo purvo ir sąnašų pavasarį darbai MKS IS buvo deklaruoti balandžio 22 d. Iš viso po balandžio 15 d. buvo deklaruota 11,62 tūkst. m pavasarinio gatvių valymo darbų.

2.3. Ne visais atvejais pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitiko paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų apdorojimo sistemoje užfiksuotus duomenis

Pagal Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties²⁵ ir Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutarties²⁶ nuostatas, paslaugų teikėjas įsipareigoja užtikrinti, kad paslaugų teikimo laikotarpiu, visoje gatvių valymo ir/ar barstymo technikoje būtų įrengta palydovinė transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistema ir paslaugų gavėjui būtų suteikta prieiga prie sistemos, užtikrinant galimybes realiu laiku ir ne mažesniu kaip 60 dienų atgaliniu laikotarpiu kontroliuoti paslaugų teikimą, gauti ir apdoroti teikiamų paslaugų statistinę – analitinę informaciją.

Paslaugų suteikimo duomenys laikomi tinkamais, jeigu sistemoje yra visi aptarti paslaugų teikimo duomenys ir iš jų galima suformuoti ataskaitą, atitinkančią paslaugų teikėjo pateiktą paslaugų suteikimo aktą²⁷.

Laikėme, kad mokėjimai už suteiktas Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugas atliekami pagal sutartyse nustatytas sąlygas ir faktiškai atliktus darbus, kai:

- paslaugų teikėjas per einamąjį mėnesį pateikia suteiktų Paslaugų aktus ir dokumentus, pagal kuriuos Paslaugų teikėjas apskaito suteiktų Paslaugų kiekius, apimtis (pagal suteiktų Paslaugų vietą ir datą) ir pateikia Paslaugų gavėjo Miesto koordinavimo skyriui iki kito mėnesio trečios darbo dienos pabaigos;
- pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitinka paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemoje (*Fleet Complete*) užfiksuotus duomenis;
- Faktiniai mokėjimai už atliktas paslaugas atitinka Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų ir Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartyje nustatytus įkainius.

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, paslaugų teikėjas duomenis apie per mėnesį suteiktas paslaugas pirmiausiai teikia el. paštu. Miesto koordinavimo skyriaus specialistai patikrina pateiktus duomenis ir tik tuomet paslaugų teikėjas teikia pasirašytą paslaugų aktą per DVS „Avilys“, kai duomenys yra suderinti.

Peržiūrėjus visus 2022–2023 metų laikotarpiu paslaugų teikėjų (pagal sutartis SŽ-1341, SŽ-943 ir SŽ-847) pateiktus aktus, nustatyta, kad per einamąjį mėnesį suteiktų paslaugų aktai ir dokumentai, pagal kuriuos Paslaugų teikėjas apskaito suteiktų Paslaugų kiekius, apimtis pateikiami Miesto koordinavimo skyriui ir suderinami dažniausiai iki kito mėnesio trečios darbo dienos pabaigos, išskyrus kelis atvejus, kai pagal DVS „Avilys“ duomenis:

- 1) už 2022 m. lapkričio mėn. suteiktų paslaugų aktas pagal sutartį SŽ-1341 Miesto koordinavimo skyriui buvo pateiktas 2022 m. gruodžio 22 d., t. y. pradelsta 13 d. d.;
- 2) už 2022 lapkričio mėn. suteiktų paslaugų aktai pagal sutartį SŽ-982 Miesto koordinavimo skyriui buvo pateikti 2022 m. gruodžio 21 d. ir 2023 m. sausio 5 d., t. y. atitinkamai pradelsus 12 d. d. ir 25 d. d.;

²⁵ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341, 5.1.14. p.

²⁶ 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943, 5.1.17. p.

²⁷ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341, 5.1.14.5. p; 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943, 5.1.17.5. p.

- 3) už 2022 m. gruodžio mėn. suteiktų paslaugų aktai pagal sutartis SŽ-1341 ir SŽ-982 Miesto koordinavimo skyriui buvo pateikti 2023 m. vasario 8 d., t. y. pradelsta 25 d. d.;
- 4) už 2023 m. sausio mėn. suteiktų paslaugų aktas pagal sutartį SŽ-1341 Miesto koordinavimo skyriui buvo pateiktas 2023 m. kovo 2 d., t. y. pradelsta 18 d. d.

Atlikus įkainių vertinimą nustatyta, kad faktiniai mokėjimai už atliktas paslaugas atitinka Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūros ir Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimo sutartyse nustatytus įkainius. Pastebėta, kad UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ yra nustatyti mažesni įkainiai, susiję su mechanizuotu gatvių valymu pavasarį ir vasarą, palyginus su UAB „Ecoservice projektai“ nustatytais įkainiais (žr. 13 lentelę).

13 lentelė. UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ paslaugų įkainių palyginimas su UAB „Ecoservice projektai“ įkainiais

Gatvių priežiūros sutartyse nustatyti įkainiai	Mato vnt.	Skirtumas, proc.
Gatvių su a/b danga važiuojamosios dalies pakraščio ir saugaus eismo salelių valymas nuo purvo ir sąnašų pavasarį	1000 m	↓ 16,77
Mechanizuotas gatvių su a/b danga važiuojamosios dalies valymas vasarą	1000 m	↓ 29,06
Gatvių su a/b danga važiuojamosios dalies plovimas	1000 kv. m.	↑ 66,15
Mechanizuotas gatvių ašinių linijų valymas	1000 m	↓ 20,48
Sąšlavų (sukauptų, surinktų valant gatves) išvežimas	1 t	↑ 90,03

Tačiau peržiūrėjus šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros sutarčių – Nr. SŽ-635, SŽ-982 bei SŽ-943, kurios galiojo audituojamu laikotarpiu, paslaugų teikimo įkainius bei palyginus juos su paslaugų teikimo aktuose nurodytais įkainiais, nustatyta, kad teikiant paslaugas pagal sutartį Nr. SŽ-982 buvo neteisingai taikytas įkainis už šiukšliadėžių aptarnavimą (paslaugų gavėjo). Paskaičiuota, kad per sutarties galiojimo laikotarpį Savivaldybės administracija dėl to paslaugų teikėjui UAB „Ecoservice Projektai“ permokėjo 6 379,38 Eur

Audito metu buvo peržiūrėti paslaugų gavėjui pateikti suteiktų paslaugų aktai, MKS IS fiksuoti duomenys bei apskaitos dokumentai, pagal kuriuos paslaugų teikėjas apskaito suteiktų paslaugų kiekius pagal suteiktų paslaugų vietą, datą ir transporto priemonės (-ių) judėjimo trajektoriją (-as), t. y. suformuotos ataskaitos pagal kriterijus: priežiūros lygius, nuvalytas ar pabarstytas plotas, nurodant barstymo medžiagų kiekį tonomis ir nuvalytą plotą kv. m.

Buvo vertinama, ar paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitinka paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemoje (*Fleet Complete*) užfiksuotus duomenis. Analizei atlikti pasirinkta 13 dienų: 2023 m. gruodžio 4, 5, 11, 12, 26, 27 dienos ir 2024 m. sausio 4, 5, 14, 15, 18, 19, 27 dienos (šaligatvių atveju vietoje sausio 18, 19 d. vertintos sausio 20, 21 d.).

Atliekant vertinimą, daugiausia dėmesio buvo skiriama I priežiūros lygio gatvėms. Nustatyta, kad ne visais atvejais pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitinka paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemoje (*Fleet Complete*) užfiksuotus duomenis, taip pat atliktos paslaugos ne visais atvejais atitiko nustatytą Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvų ir reikalavimų ar pastebėti kiti paslaugų atlikimo kokybės trūkumai, pvz.:

- **1 pvz.** Architektų gatvės priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1303 informaciją tai I priežiūros lygio gatvė, prižiūrimas plotas sudaro 41 910,0 kv. m., gatvės ilgis – 2,328 km.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, nuo 2023 m. gruodžio 3 d. 21 val. iki gruodžio 4 d. 4 val. fiksuojamas sniegas 5 – 6 val. nesnigo (rūkana) 7 – 10 val. sniegas 11 – 14 val. nesnigo 15 – 20 val. sniegas 21 – 4 val. ryto (gruodžio 5 d.) val. nesnigo, todėl I priežiūros lygio gatvės pilnai turėjo būti nuvalytos iki gruodžio 5 d. 1 val.	2023-12-04 MKS IS deklaruota: mechanizuotas važiuojamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą: 4:37 val. - 29 921,76 kv. m. 22:57 val. – 41 910,0 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 2:35 val. iki 4:43 val. per 3 kartus nuvažiuota 4,78 km, kiekis – 30 901,94 kv. m. Valymas nuo 2:35 val. iki 4:48 val. per 4 kartus nuvažiuota 6,02 km, kiekis – 19 257,6 kv. m. (nedeklaruota) Barstymas nuo 20:38 iki 22:58 val. per 3 kartus nuvažiuota 5,12 km, kiekis – 32 656,95 kv. m. Valymas tuo pačiu metu per 3 kartus nuvažiuota 6,03, kiekis – 19 302,4 kv. m. (nedeklaruota)
---	---	---

Pastebėjimai: deklaruoto vakarinio (22:57 val.) barstymo kiekis nesutampa su *Fleet Complete* duomenis, t. y. faktinis kiekis (32 656,95 kv. m.) mažesnis nei deklaruotas (41 910,0 kv. m.); 2023 m. gruodžio 4 d. nedeklaruotas valymas, nors pagal *Fleet Complete* duomenis buvo valoma tiek ryte, tiek vakare. Kadangi tai eismo 4 juostų gatvė, norint pilnai nuvalyti ir pabarstyti visą gatvę, turėtų būti nuvažiuota ne mažiau kaip 9,312 km (4*2,328 km), todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos ar nuvalytas visas gatvės plotas.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, nuo gruodžio 11 d. 2 val. iki 7 val. fiksuotas sniegas (6 val.) 8 – 9 val. nesnigo (rūkana) Nuo gruodžio 11 d. 10 val. iki gruodžio 12 d. 11 val. vėl sniegas (sniegas 26 val.).	2023-12-11 MKS IS deklaruota: mechanizuotas važiuojamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą 3:39 val. – 41 910 kv. m.; 23:15 val. – 35 197,03 kv. m. Mechanizuotas gatvių važiuojamosios dalies valymas žiemą 4:52 val. – 1 315,48 kv. m. 23:15 val. – 41 910 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 3:30 val. iki 5:17 val. per 5 kartus nuvažiuota 4,85 km, kiekis – 31 589,48 kv. m. Valymas nuo 3:30 val. iki 5:57 val. per 6 kartus nuvažiuota 8,43 km, kiekis – 26 988,8 kv. m. Barstymas nuo 21:51 iki 21:54 val. nuvažiuota 2,34 km, kiekis – 19 487,5 kv. m. Valymas nuo 21:32 iki 21:54 val. nuvažiuota 9,76 km, kiekis – 32 211,07 kv. m. Barstymas nuo 23:15 iki 23:21 val. nuvažiuota 3,43 km, kiekis – 31 404,69 kv. m. Valymas nuo 23:15 iki 23:21 val. nuvažiuota 13,88 km, kiekis – 45 798,76 kv. m.
---	--	---

Pastebėjimai: deklaruoto valymo kiekiai nesutampa su *Fleet Complete* duomenis, t. y. deklaruota daugiau nei faktiškai atlikta: rytinio barstymo metu buvo deklaruota, kad pabarstyta visa gatvė (41 910 kv. m.), tačiau pagal *Fleet Complete* duomenis nuvažiuota 4,85 km ir pabarstyta 31 589,48 kv. m.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, 0 – 8 val. rūkana, sniegas 9 – 13 val. dulksna, lijdura, rūkana, sniegas 14 – 18 val. rūkana, sniegas 19 – 23 val. nieko, turėjo būti nuvalyta iki 23 val.	2024-01-14 MKS IS deklaruota: Mechanizuotas važiuojamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą 4:05 val. – 41 910 kv. m. 13:26 val. – 30 888 kv. m. 17:46 val. – 41 910 kv. m. Mechanizuotas gatvių važiuojamosios dalies valymas žiemą 4:05 val. – 34 054 kv. m. 13:26 val. – 15 443 kv. m. 17:46 val. – 34 208 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 3:04 val. iki 4:05 per 5 kartus nuvažiuota 11,96 km, kiekis – 86 002,5 kv. m. Valymas nuo 2:00 val. iki 4:05 per 7 kartus nuvažiuota 10,03 km, kiekis – 34 054,2 kv. m. Barstymas nuo 10:00 val. iki 13:26 per 5 kartus nuvažiuota 4,83 km, kiekis – 30 887,64 kv. m. Valymas nuo 10:00 val. iki 13:26 per 5 kartus nuvažiuota 4,83 km, kiekis – 15 443,2 kv. m. Barstymas nuo 16:51 val. iki 17:46 per 4 kartus nuvažiuota 9,54 km, kiekis – 42 930 kv. m.; Valymas nuo 15:11 val. iki 17:46 per 8 kartus nuvažiuota 10,69 km, kiekis – 34 208 kv. m.
---	--	---

Pastebėjimai: pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis sniegas baigėsi 18 val., todėl pagal nustatytus Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvus ir reikalavimus I priežiūros lygio gatvė turėjo būti nuvalyta iki 23 val. Tą dieną MKS IS deklaruoti paskutiniai valymo ir barstymo darbai 17:46 val., pagal *Fleet Complete* duomenis valymo ir barstymo darbai taip pat baigėsi 17:46 val.,

todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos. Tą parą sniego sluoksnis siekė nuo 6 iki 9 cm.

➤ **2 pvz.** Dubijos gatvės priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1303 informaciją tai I priežiūros lygio gatvė, prižiūrimas plotas sudaro 74 984 kv. m., ilgis – 5,356 km.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis , nuo 2023 m. gruodžio 3 d. 21 val. iki gruodžio 4 d. 4 val. fiksuojamas sniegas 5 – 6 val. nesnigo (rūkana) 7 – 10 val. sniegas 11 – 14 val. nesnigo 15 – 20 val. sniegas 21 – 4 val. ryto (gruodžio 5 d.) val. nesnigo, todėl I priežiūros lygio gatvės pilnai turėjo būti nuvalytos iki gruodžio 5 d. 1 val.	2023-12-04 MKS IS deklaruota: mechanizuotas važiujamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą: 3:18 val. – 74 984 kv. m.; 21:17 val. – 71 919 kv. m.. Mechanizuotas gatvių važiujamosios dalies valymas žiemą: 21:57 val. – 11 056 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 2:24 val. iki 4:39 val. per 9 kartus nuvažiuota 15,16 km, kiekis – 138 901,87 kv. m. (nevertinant barstymų fiksuotų iki 11 sek.) Barstymas nuo 20:30 val. iki 22:08 val. per 9 kartus nuvažiuota 11,56 km, kiekis – 108 380,66 kv. m. (nevertinant barstymų fiksuotų iki 13 sek.) Valymas nuo 21:57 val. iki 22:39 val. per 5 kartus nuvažiuota 3,46 km, kiekis – 11 056 kv. m.
--	---	---

Pastebėjimai: deklaruotas gatvės valymas – 11 056 kv. m., t. y. apie 15 proc. gatvės ploto, todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos, nes gatvė nebuvo pilnai nuvalyta.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis , 00 – 11 val. sniegas, rūkana 12 – 20 val. rūkana, sniegas, pustymas 21 – 23 val. rūkana, sniegas	2024-01-04 MKS IS deklaruota: Mechanizuotas važiujamosios dalies barstymas esant žemesnei nei -10C oro temperatūrai žiemą 5:45 val. – 74 984 kv. m. 13:13 val. – 74 984 kv. m. Mechanizuotas gatvių važiujamosios dalies valymas žiemą 5:45 val. – 37 840 kv. m. 13:13 val. – 50 893 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 2:10 val. iki 3:59 per 9 kartus nuvažiuota 11,99 km, kiekis – 108 823,31 kv. m. Valymas nuo 2:10 val. iki 3:59 per 8 kartus nuvažiuota 11,6 km, kiekis – 37 104 kv. m. Barstymas nuo 10:18 val. iki 13:13 per 14 kartų nuvažiuota 13,37 km, kiekis – 123 015,78 kv. m. Valymas nuo 10:18 val. iki 13:11 per 16 kartus nuvažiuota 15,83 km, kiekis – 50 644,34 kv. m.
---	--	---

Pastebėjimai: pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis visą parą buvo fiksuojamas sniegas ir/ar pustymas, todėl pagal nustatytus Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvus ir reikalavimus I priežiūros lygio gatvė turėjo būti nuolat valoma. Tą dieną MKS IS deklaruoti paskutiniai valymo ir barstymo darbai 13:13 val., pagal *Fleet Complete* duomenis po 13 val. užfiksuoti labai trumpalaikiai valymo ir barstymo darbai, t. y. nuo 15:44 val. iki 23:33 val. barstyta 0,7 km (4 558 kv. m.) ir valyta 1,24 km (3 955 kv. m.), todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos. Tą parą sniego sluoksnis siekė nuo 3 iki 7 cm.

➤ **3 pvz.** 2023 m. gruodžio 4 d. Gegužių gatvės priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1303 informaciją tai I priežiūros lygio gatvė, prižiūrimas plotas sudaro 31 995 kv. m., ilgis – 2,285 km.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis , nuo 2023 m. gruodžio 3 d. 21 val. iki gruodžio 4 d. 4 val. fiksuojamas sniegas 5 – 6 val. nesnigo (rūkana) 7 – 10 val. sniegas 11 – 14 val. nesnigo 15 – 20 val. sniegas 21 – 4 val. ryto (gruodžio 5 d.) val. nesnigo, todėl I priežiūros lygio gatvės pilnai turėjo būti nuvalytos iki gruodžio 5 d. 1 val.	2023-12-04 MKS IS deklaruota: mechanizuotas važiujamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą: 04:59 val. – 31 995 kv. m. 21:02 val. – 31 995 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 2:45 val. iki 5:33 val. per 8 kartus nuvažiuota 6,51 km, kiekis – 53 778,25 kv. m. Valymas tuo pačiu metu per 8 kartus nuvažiuota 7,66 km, kiekis – 24 508,8 kv. m. Barstymas nuo 20:48 val. iki 23:32 val. per 7 kartus nuvažiuota 6,23 km, kiekis – 50 161,47 kv. m. Valymas tuo pačiu metu per 7 kartus nuvažiuota 7,51 km, kiekis – 24 019,20 kv. m.
--	--	---

Pastebėjimai: nedeklaruotas valymas, nors pagal *Fleet Complete* duomenis buvo valoma tiek ryte, tiek vakare. Per snygį nuo 15 val. iki 20 val. (per 6 val., kas apėmė ir vakarinio piko metą) nebuvo fiksuojamas nei barstymas, nei valymas, todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos, kai sningant ir/arba pustant turėtų būti nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos „šlapia druska“.

➤ **4 pvz.** Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, gruodžio 5 d. nuo 5 val. iki 22 val. sniegas, išskyrus 1 val. (15 val.) kai buvo tik rūkana, tačiau gatvės tą dieną nebuvo nei barstytos, nei valytos, todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos.

➤ **5 pvz.** 2023 m. gruodžio 12 d. Žemaitės gatvės priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1303 informaciją tai I priežiūros lygio gatvė, prižiūrimas plotas sudaro – 60 240 kv. m., ilgis – 5,020 km.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, nuo gruodžio 11 d. 10 val. iki gruodžio 12 d. 11 val. sniegas (26 val.) 12 - 21 val. rūkana (išskyrus 18 val. sniegas) turėjo būti pilnai nuvalyta iki 16 val. 22 – 00 val. sniegas	2023-12-12 MKS IS deklaruota: 2023-12-12 deklaruota: mechanizuotas važiuojamosios dalies barstymas druskų mišiniu žiemą 7:31 val. – 50 240,0 kv. m.; Mechanizuotas gatvių važiuojamosios dalies valymas žiemą 7:31 val. – 50 240,0 kv. m.	Fleet Complete duomenys Barstymas nuo 0:31 val. iki 5:12 per 9 kartus nuvažiuota 12,92 km, kiekis – 114 045,43 kv. m.; Valymas nuo 0:14 val. iki 5:32 val. per 15 kartų nuvažiuota 38,99 km, kiekis – 128 286,61 kv. m.; Barstymas nuo 7:30 val. iki 10:01 per 6 kartus nuvažiuota 3,03 km, kiekis – 21 859 kv. m.; Valymas nuo 6:06 val. iki 10:01 val. per 11 kartų nuvažiuota 4,42 km, kiekis – 14 205,11 kv. m..
--	---	---

Pastebėjimai: pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis sniegas baigėsi apie 11 val., todėl pagal nustatytus Šiaulių miesto gatvių priežiūros žiemą normatyvus ir reikalavimus I priežiūros lygio gatvė turėjo būti pilnai nuvalyta iki 16 val. (per 5 val.). Tą dieną MKS IS deklaruoti valymo ir barstymo darbai 7:31 val. – 50 240 kv. m., pagal *Fleet Complete* duomenis paskutiniai valymo ir barstymo darbai užfiksuoti 10:01 val., todėl galimai nebuvo užtikrintos visą parą geros eismo sąlygos.

Analizuojant sistemos *Fleet Complete* duomenis, pastebėta, kad paslaugų teikėjas UAB „Ecoservice projektai“ gatvių barstymo darbus vykdė didesnėmis apimtimis nei gatvių valymo darbus (žr. 14 lentelę).

14 lentelė. UAB „Ecoservice projektai“ vykdytų darbų suvestinė pagal pasirinktas dienas ir metrologinės sąlygos

Analizei pasirinkta diena	Metrologinės sąlygos	Sniego sluoksnis, cm	Barstymas (kiekis, kv. m.)	Valymas (kiekis, kv. m.)	Skirtumas, proc.	Mašinų skaičius	Vidutinis 1 mašinos dirbtų valandų kiekis
2023-12-04	Sniegas 15 val.	iki 5 cm	4 237 688,16	2 015 597,57	52%	4	6:58 val.
2023-12-05	Sniegas 17 val.	iki 5 cm	-	-	-	-	-
2023-12-11	Sniegas 20 val.	iki 6 cm	6 995 172,31	6 083 483,84	13%	8	5:49 val.
2023-12-12	Sniegas 15 val.	iki 7 cm	6 016 494,79	4 725 352,23	21%	8	6:21 val.
2023-12-26	Šlapdriba 13 val.	iki 4 cm	3 635 751,43	2 494 493,67	31%	8	7:00 val.
2023-12-27	Šlapdriba 5 val.	iki 2 cm	4 829 681,97	2 509 595,52	48%	8	6:11 val. (skaičiuojant 6 mašinų)
2024-01-04	Sniegas arba pustymas 24 val.	iki 7 cm	5 791 278,6	3 618 149,99	38%	8	8:23 val.
2024-01-05	Sniegas 20 val.	iki 7 cm	6 655 598,99	5 425 945,77	18%	8	9:41 val.
2024-01-14	Sniegas 18 val.	iki 9 cm	8 934 447,21	6 848 545,5	23%	8	12:00 val.
2024-01-15	Sniegas arba šlapdriba 17 val.	iki 10 cm	11 825 838,01	8 026 260,71	32%	4	7:54 val.

2024-01-18	Sniegas arba pustymas 8 val.	iki 14 cm	5 866 565,78	3 892 795,5	34%	8	7:16 val.
2024-01-19	Sniegas 7 val.	iki 15 cm	4 920 753,58	4 175 001,01	15%	9	7:38 val.
2024-01-27	Sniegas arba šlapdriba 9 val.	iki 2 cm	4 182 122,92	-	-	5	5:00 val.

Atkreiptinas dėmesys, kad mechanizuotas važiuojamosios dalies barstymas žiemą šlapiųjų druskų mišiniu įkainis yra 45 proc. didesnis nei mechanizuoto gatvių važiuojamosios dalies valymo žiemą įkainis. Pagal Techninės specifikacijos sąlygas, pvz., I priežiūros lygio gatvės sningant ir/arba pustant prižiūrimos gatvės yra nuolat valomos ir esant poreikiui barstomos „šlapia druska“. Tokiu atveju visa atsakomybė dėl barstymo poreikio nustatymo yra perduota paslaugų teikėjui, tačiau ne visuomet barstymas druskų mišiniu gali būti tikslingas ir pakankamai efektyvus bei draugiškas aplinkai.

Taip pat pastebėta, kad paslaugų teikėjui deklaruojant pilnai nuvalytą gatvę, tai apima visą faktinį gatvės plotą, pvz. įskaitant ir automobilių statymo vietas, tačiau žiemos metu visas gatvės plotas dažniausiai negali būti nuvalomas dėl paliktų automobilių ar kitų kelio elementų, todėl deklaruojama ir apmokama už didesnę gatvės plotą nei yra faktiškai atlikti priežiūros darbai.

Vykdamas šaligatvių priežiūrą, jų dangos žiemos metu valomos ir / ar barstomos per visą plotą, minusuojant 20 proc. dangos pločio, kuris galimai bus / liks padengtas sniegu. Be to, šaligatviai valomi gali būti mechanizuotai, rankiniu būdu arba naudojant šiuos abu būdus vienu metu. Rankiniu būdu valomi laiptai, renkamos atskiros atliekos, kartais valomi ir šaligatviai, todėl laiptų valymo, atliekų rinkimo su *Fleet Complete* duomenimis palyginti nebuvo galimybės.

Palyginus deklaruotus dienos darbus MKS IS su *Fleet Complete* sistemoje matomais duomenimis, nustatyta netikslumų, pavyzdžiui:

➤ **6 pvz.** 2023 m. gruodžio 11 d. Dainų g. šaligatvio priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1305 informaciją tai II priežiūros lygio šaligatvis, prižiūrimas plotas sudaro – 14 000 kv. m.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, nuo gruodžio 11 d. 2 val. iki 7 val. fiksuotas sniegas (6 val.) 8 – 9 val. nesnigo (rūkana) Nuo gruodžio 11 d. 10 val. iki gruodžio 12 d. 11 val. vėl sniegas (sniegas 26 val.).	2023-12-11 MKS IS deklaruota: mechanizuotas šaligatvio barstymas nuo 14:40 – 11 200 kv. m. (t. y. pilnas šaligatvio barstymas išminusuojant 20 proc.) ir 15:40 valymas – 11 200 kv. m. (t. y. pilnas šaligatvio nuvalymas išminusuojant 20 proc.).	<i>Fleet Complete</i> duomenys Šaligatvio barstymas nuo 14:51 val., kiekis – 2244 kv. m. Šaligatvio valymas nuo 13:44 val., kiekis – 3706 kv. m.
--	--	--

2023 m. gruodžio 11 d galimai nebuvo nuvalytas visas Dainų g. šaligatvio plotas, kaip deklaruota MKS IS.

➤ **7 pvz.** 2024 m. sausio 14 d. Vytauto g. šaligatvio priežiūra: pagal užduoties Nr. UZD(3)1305 informaciją tai II priežiūros lygio šaligatvis, prižiūrimas plotas sudaro – 26 000 kv. m., iš jų 930 kv. m. plote buvo vykdomi šaligatvio atnaujinimo darbai ir šioje atkarpoje priežiūra nevykdoma.

Pagal hidrometeorologinių ataskaitų duomenis, nuo sausio 13 d. 20 val. iki sausio 14 d. 18 val. fiksuotas sniegas	2024-01-14 MKS IS deklaruota: mechanizuotas šaligatvio valymas 10:00 – 20800 (t. y. pilnas šaligatvio valymas išminusuojant 20 proc.)	<i>Fleet Complete</i> duomenys Šaligatvio valymas nuo 03:57 val., kiekis – 14 591,8 kv. m.
---	---	---

2024 m. sausio 14 d galimai nebuvo nuvalytas visas Vytauto g. šaligatvio plotas, kaip deklaruota MKS IS. Be to, nebuvo įvertinta, kad dalis šaligatvio (t. y. 930 kv. m.) atkarpos yra atnaujinama ir nevaloma.

Fiksuota ir tokių atvejų, kai darbai pagal *Fleet Complete* duomenis buvo atlikti, tačiau jų atlikimas MKS IS nedeklaruotas, pavyzdžiui, 2023 m. gruodžio 27 d. pagal *Fleet Complete* duomenis buvo valomi šie šaligatviai – Vyturių g., Statybininkų g., Kalinausko g., Vytauto g., tačiau MKS IS šie duomenys nedeklaruoti.

Atliekant analizę, pastebėta, kad pasitaikė *Fleet Complete* sistemos trikdžių ir gedimų, pavyzdžiui, Savivaldybės administracijai raštu²⁸ buvo pateiktas paaiškinimas dėl gruodžio mėnesio atvejų, kai *Fleet Complete* programos ataskaitoje sugeneruoti barstymo plotų duomenys po dvejų parų pasikeisdavo į mažesnę verčių pusę. Tokie atvejai rodo, kad ne visuomet buvo užtikrinamas duomenų apie realiai atliktus darbus išsisaugojimas sistemoje.

Miesto koordinavimo skyrius, esant galimybei, paslaugų teikėjų deklaruotus duomenis tikrina per palydovinę transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemą, taip pat nuo 2024 m. sausio mėn. rengia kiekvieno mėnesio viešųjų paslaugų, suteiktų pagal atitinkamas gatvių ir šaligatvių tvarkymo paslaugų sutartis priežiūros ir kontrolės vykdymo ataskaitas, kuriose pateikia sprendimą dėl paslaugų akto tinkamumo apmokėjimui. Todėl manome, kad šiuo metu vykdoma kontrolė tinkama ir rekomendacijos neteikiame.

2.4. Savivaldybės administracija analizavo pranešimus apie problemas, susijusias su Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra, ir stengiasi pašalinti esamus trūkumus

Pagal Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutartis²⁹ paslaugų gavėjas turi teisę teikti paslaugų teikėjui pastabas, pasiūlymus, pageidavimus bei nurodymus dėl Paslaugų suteikimo tvarkos. Paslaugų gavėjo pastabos, pasiūlymai, pageidavimai bei nurodymai Paslaugų teikėjui yra privalomi ir jis turi juos įvykdyti, jeigu tokie nurodymai, pastabos, pasiūlymai ir pageidavimai neprieštaruoja šios Sutarties sąlygoms ir teisės aktams, reglamentuojantiems Sutartyje numatytą Paslaugų vykdymą, bei nėra kišimasis į Paslaugų teikėjo ūkinę – komercinę veiklą.

Laikėme, kad Savivaldybės administracija imasi priemonių, siekiant pašalinti ir/ar sumažinti teikiamų Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros trūkumus ir problemas, kai:

- Savivaldybės administracijos atsakingi skyriai vertina ir analizuoja iš visuomenės gaunamus skundus ir/ar prašymus bei, esant pagrįstoms aplinkybėms, teikia papildomus paslaugų užsakymus;
- atsižvelgiant į neigiamus atsiliepimus apie teikiamas Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugas, organizuojami susitikimai ir/ar siunčiami oficialūs pranešimai (raštai) teikėjams, sprendžiant esamos problemas.

Audito metu buvo vertinamas 2022–2023 metų laikotarpiu gautų skundų ir/ar pranešimų apie gatvių ir šaligatvių priežiūros problemas mastas ir jų pobūdis. Tačiau atskirų laikotarpių duomenys buvo sunkiai palyginami, nes iki 2023 metų nebuvo atskirai renkama statistika gatvių ir šaligatvių švaros klausimais.

Pranešimų apie gatvių ir šaligatvių priežiūros problemas skaičius 2022–2023 metų ir 2023–2024 metų žiemos ir vasaros sezonais pateikiamas 15 lentelėje.

15 lentelė. Pranešimų apie gatvių ir šaligatvių priežiūros problemas apimtys 2022–2023 metų ir 2023–2024 metų žiemos ir vasaros sezonais

²⁸ Fleet Complete Lietuva, UAB 2023 m. gruodžio 28 d. raštas Nr. GMK-2264 “Dėl duomenų pasikeitimų ataskaitoje”.

²⁹ 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341, 5.4.6. p.; 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartis Nr. SŽ-847, 4.4.4. p., 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943, 5.4.6. p.

Problemos tipas	2022–2023 metų žiemos sezonas	2023–2024 metų žiemos sezonas	2022 metų vasaros sezonas	2023 metų vasaros sezonas
Pranešimai pateikti MKS	363*	190**	409*	116
Pranešimai tiesiogiai pateikti MŪAS	12	3	2	3
Bendroji suma	375	193	411	119

* MKS 2022 m. nebuvo renkama statistika atskirai vien valymui, buvo apjungta valymas, tvarkymas, dangos būklė, t. y. pateikti skaičiai apima pranešimus dėl gatvių ar šaligatvių švaros problemų bei dėl remonto poreikio.

** Duomenys iš MKS IS sistemos.

Audito metu buvo peržiūrėti sistemoje „Sumanus miestas“ 118 užregistruotų problemų gatvių švaros klausimais ir 95 – šaligatvių švaros klausimais.

Atlikus vertinimą, nustatyta, kad Savivaldybės administracijos atsakingi skyriai vertina ir analizuoja iš visuomenės gaunamus skundus ir/ar prašymus ir, esant reikalui, teikia papildomus paslaugų užsakymus, keičia prižiūrimų gatvių sąrašą, skiria baudas paslaugų teikėjams už netinkamai atliktas paslaugas, pvz.:

Pranešimai apie problemas	Atsakymas (pranešimo poveikis)
2023-10-26 el. paštu pateikta problema, kad nevalomas šaligatvis prie Miško g.	2023-11-27 pateiktas atsakymas: informuojame, kad šaligatvis Miško g. bus įtrauktas į prižiūrimų šaligatvių sąrašą.
2023-11-07 telefonu pranešta apie problemą dėl Dzidiškės g. neasfaltuotos dalies	2023-11-27 pateiktas atsakymas: informuojame, kad Jūsų nurodyta įvažis bus įtrauktas į prižiūrimų teritorijų sąrašą.
2023-11-26 el. paštu pateikta problema: nenuvalytas sniegas nuo dviračių juostos Tilžės gatvėje tarp Vytauto ir Vilniaus gatvių	2023-12-06 pateiktas atsakymas: informacija perduota paslaugų teikėjams. Atliktas patikrinimas vaizdo kameromis ir surašytas patikrinimo, pažeidimų nustatymo, baudų skyrimo aktas.
2023-12-01 telefonu pranešta, kad tarp Korsako g. 12 ir Korsako g. 14 yra pėsčiųjų takas ir prašoma, kad jis būtų valomas.	2023-12-06 pateiktas atsakymas: Informuojame, kad Jūsų nurodytas pėsčiųjų takas buvo įtrauktas į prižiūrimų teritorijų sąrašą.
2023-12-13 telefonu pranešta, kad nevaloma Vilkaviškio g.	2023-12-27 pateiktas atsakymas: atlikus pranešimo patikrinimą, bei vadovaujantis Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartimi Nr. SŽ–1341, paslaugą atliekančiai įmonei už netinkami vykdomą įsipareigojimą skirta pinigine bausme.
2023-12-28 per sistemą „Sumanus miestas“ pranešta, kad blogai valoma autobuso stotelė Radviliškio g.	2023-01-03 pateiktas atsakymas: vadovaujantis Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartimi SŽ-943, paslaugų teikėjui už netinkamą paslaugų atlikimą skirta nuobauda.
2024-01-12 el. paštu pateikta problema: blogai nuvalyta Ažuolyno g.	2024-01-17 pateiktas atsakymas: gatvė sutvarkyta. Paslaugos teikėjas informuotas apie pasikartojančią problemą ir įpareigotas kontroliuoti, kad tai nesikartotų ateityje.
2024-03-06 per sistemą „Sumanus miestas“ pranešta dėl netvarkingos Karolio Reisono gatvės.	2024-03-28 pateiktas atsakymas: informuojame, kad ši teritorija įtraukta į prižiūrimų teritorijų sąrašą ir bus sutvarkyta (tačiau ši teritorija oficialiai dar neįtraukta į prižiūrimų teritorijų sąrašą, nes žiemos priežiūros darbai kovo mėn. nevyko dėl teigiamų metrologinių sąlygų).

Taip pat atsižvelgiant į neigiamus atsiliepimus apie teikiamas Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugas, Savivaldybės administracijos atsakingi skyriai organizuoja susitikimus ir siunčia oficialius pranešimus (raštus) paslaugų teikėjams, sprendžiant esamas problemas dėl gatvių ir šaligatvių priežiūros paslaugų teikimo, pvz.:

- 1) 2022 m. gruodžio 29 d. tarp Savivaldybės administracijos ir UAB „Ecoservice projektai“ vyko pasitarimas³⁰ dėl gatvių ir šaligatvių valymo problemų. Savivaldybės administracija išdėstė savo poziciją, kad nei Savivaldybės administracijos darbuotojai atsakingi už sutarties administravimo ir vykdymo kontrolę, nei Šiaulių miesto gyventojai nėra patenkinti UAB „Ecoservice projektai“ gatvių ir šaligatvių valymo darbu. Teigiama, kad iš gyventojų buvo sulaukta daug skundų dėl nenuvalytų gatvių ir šaligatvių. UAB „Ecoservice projektai“ pripažino išdėstytus paslaugų teikimo trūkumus. Nuspręsta leisti sutvarkyti miesto gatves vėlesniu terminu dėl ypač sudėtingų metrologinių sąlygų;
- 2) 2023 m. lapkričio 28 d. raštu³¹ Savivaldybės administracija pateikė UAB „Ecoservice projektai“ atsakymą dėl MKS IS funkcionalumų, ragindama Paslaugų teikėją kuo greičiau surasti sprendimą dėl automatizuoto patikimų duomenų iš mechanizuotų transporto priemonių, naudojamų gatvių ir (ar) šaligatvių priežiūrai, agregavimo;
- 3) 2024 m. sausio 12 d. raštu³² Miesto ūkio ir aplinkos skyrius pateikė UAB „Ecoservice projektai“ argumentus dėl baudų skyrimo už nekokybiškai atliktas paslaugas ir atkreipė dėmesį, kad Miesto koordinavimo skyriaus specialistai planuoja savo darbus ir vykdo atliktų viešųjų paslaugų kontrolę atsižvelgdami į Paslaugų teikėjų MKS IS deklaruotus darbus. Neteisingai deklaruoti darbai reiškia, kad MKS specialistų atlikta kontrolė buvo betikslė, be reikalo iššvaistytas darbuotojo darbo laikas, o tuo pačiu ir viešieji finansai sumokant darbuotojui už jo atliktą darbą;
- 4) taip pat pagal Miesto koordinavimo skyriaus pateiktą informaciją visą 2023–2024 metų žiemos sezoną kiekvieną savaitę (antradienis ir penktadieniais) vyko gamybiniai pasitarimai tarp Miesto koordinavimo skyriaus ir UAB „Ecoservice projektai“ atstovų bei kasdien kontrolieriai komunikavo su paslaugų teikėjais ir telefonu.

Savivaldybės administracija miesto teritorijų (šiuo atveju gatvių ir šaligatvių priežiūrą) organizuoja vykdydama viešuosius pirkimus. Atsižvelgiant į viešųjų pirkimų sutartims nustatytus keitimo ribojimus, būtina prieš perkant paslaugą detaliai žinoti perkamų paslaugų apimčiai ir kokybei užtikrinti aktualius prižiūrimų plotų duomenis ir jų ypatybes, techninėje specifikacijoje numatyti galimus paslaugų teikimo atvejus, atsižvelgiant į metrologines ir kitas sąlygas. Šiaulių miesto savivaldybės atveju gatvių ir šaligatvių priežiūros nenutrūkstamam paslaugų teikimui tenka daugiau rizikos, kadangi rinkoje nėra didelės konkurencijos.

Atkreiptinas dėmesys, kad kitose didžiosiose savivaldybėse (Vilniaus, Kauno, Panevėžio miesto) analogiškas gatvių ir šaligatvių priežiūros paslaugas teikia savivaldybės kontroliuojamos įmonės vidaus sandorio pagrindu.

³⁰ Savivaldybės administracijos 2022 m. gruodžio 29 d. protokolai Nr. VAK-758.

³¹ Savivaldybės administracijos 2023 m. lapkričio 28 d. raštas Nr. SIF-1780 „Dėl Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių tvarkymo paslaugų teikimo“.

³² Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus 2024 m. sausio 12 d. raštas Nr. SIF-59 „Dėl 2023 m. gruodžio mėnesį skirtų baudų už nustatytus pažeidimus pagal 2021 m. spalio 29 d. sutartį Nr. SŽ-1341 sumažinimo arba anuliavimo“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Priemonės rekomendacijai įgyvendinti (subjekto numatytos)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (subjekto numatytas)
1.	Siekiant užtikrinti aiškų ir skaidrų tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo procesą, nustatyti ir patvirtinti konkrečius visų gatvių ir šaligatvių skirstymo į lygius kriterijus, apibrėžti priežiūros lygių priskyrimo, patvirtinimo ir keitimo procedūras.	Savivaldybės administracija	Šiaulių miesto viešųjų teritorijų suskirstymo į lygius ir priežiūros vadovo parengimas (atsakingas MŪAS).	2025-06-01
2.	Siekiant užtikrinti efektyvesnę gatvių priežiūros organizavimą ir vykdymą, rengiant naujas Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų pirkimo sąlygas, peržiūrėti Techninės specifikacijos sąlygas ir patikslinti priežiūros normatyvus aiškiais, neprieštaraujančiais vienas kitam ir pamatuojamais kokybės vertinimo rodikliais.	Savivaldybės administracija	Rengiant naujas Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų pirkimo sąlygas, patikslinti priežiūros normatyvus aiškiais, neprieštaraujančiais vienas kitam vertinimo rodikliais (atsakingas MŪAS).	2024-10-31
3.	Siekiant tinkamo, kokybiško ir pamatuojamo miesto teritorijoje esančių šaligatvių priežiūros paslaugos vykdymo bei kontrolės, užtikrinti tikslų duomenų apie šaligatvių plotus valdymą.	Savivaldybės administracija	Užbaigti derinti šiuo metu jau rengiamą Govtech Miesto teritorijų priežiūros duomenų sprendinį ir juo naudotis teikiant užsakymus (atsakingas MŪAS).	2024-12-31
4.	Siekiant didinti Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų kokybę, įvertinti taikomų ir galimų kontrolės priemonių vykdymą, atsižvelgiant į gyventojams aktualesnius ir reikšmingesnius gatvių priežiūros žiemą normatyvus ir galimą baudų veiksmingumą.	Savivaldybės administracija	Papildyti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto koordinavimo skyriaus vyr. specialistų vykdomos viešųjų paslaugų teikimo, viešosios infrastruktūros, miesto aplinkos priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašą, numatant reikalavimą planuojant gatvių ir kitų teritorijų priežiūros kontrolę, pirmenybę teikti pirmo priežiūros lygio teritorijoms, ir tiems sutarčių sąlygų pažeidimams, kurie turi didesnę reikšmę gyventojų saugumui (pvz., slidžios dangos, užvestas takas, nenuvalyti laiptai, autobusų stotelės ir kt.) (atsakingas MKS).	2024-10-01
5.	Įvertinti ataskaitoje pateiktus skirtingų baudų skyrimo atvejus, ir numatyti priemones, užtikrinančias vienodą pažeidimų traktavimą ir baudų dydį.	Savivaldybės administracija	Nuolat vykdyti kontrolierių rengiamų patikrinimo, pažeidimų nustatymo ir baudų skyrimo aktų peržiūrą, stebint ir lyginant pažeidimų ir skiriamų baudų atvejus; nustatius skirtingų baudų skyrimo už tą patį pažeidimą atvejus, organizuoti pasitarimus ir priimti	2024-12-31

			sprendimus dėl veiksmingiausios baudos skyrimo, formuojant vieningą sankcijų skyrimo praktiką (atsakingas MKS).	
6.	Atsižvelgiant į tai, kad dėl neteisingai taikyto įkainio už šiukšliadėžių aptarnavimą UAB „Ecoservice Projektai“ permokėta 6 379,38 Eur, spręsti dėl šių lėšų grąžinimo.	Savivaldybės administracija	Išieškoti, susigražinti permokėtas lėšas (atsakingas MŪAS).	2024-12-31

Savivaldybės administracijos atsakingi asmenys už informavimą apie priemonių įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio vyriausioji specialistė Jurgita Stočkė, tel. +370 41 596 274, el. p. jurgita.stocke@siauliai.lt

Miesto koordinavimo skyriaus patarėja Oksana Mejerė, tel. +37041500536, el. p. oksana.mejere@siauliai.lt

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vyresn. patarėja

Agnė Lencienė

DVS „Avilys“ – Šiaulių miesto savivaldybės dokumentų valdymo sistemą „Avilys“;

Savivaldybė – Šiaulių miesto savivaldybė;

Miesto ūkio ir aplinkos skyrius – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyrius;

Miesto koordinavimo skyrius – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto koordinavimo skyrius;

SVP – Šiaulių miesto savivaldybės strateginis veiklos planas;

Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymas apima važiuojamosios dalies, automobilių stovėjimo aikštelių, įvažų ir kitų motorinio transporto eismui skirtų teritorijų valymo ir tvarkymo paslaugas: teritorijų valymas, aplinkos oro taršos prevencija, dulketumo mažinimas, sanitarinės būklės užtikrinimas, žiemą - valymas nuo sniego, slidumo ir apledėjimo profilaktika ir šalinimas, saugių eismo sąlygų sudarymas.

Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymas apima Šiaulių miesto šaligatvių, autobusų stotelių, aikščių, pėsčiųjų, dviračių takų, laiptų ir kitų viešųjų, išskyrus gatvių važiuojamąją dalį bei žaliuosius plotus, teritorijų valymo ir tvarkymo paslaugas.

Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų teikimas apima gatvių važiuojamosios dalies valymą ir plovimą vasarą, mechanizuotą gatvių ašinių linijų valymą, mažosios architektūros objektų ar kitų paviršių plovimą bei sąslavų išvežimą.

Kelio (gatvės) nuolatinė priežiūra – tai kelio (gatvės) stebėjimas ir apžiūros, nuolatinės priežiūros žiemą, apželdintų plotų priežiūros, kelio zonų švarumo darbai bei kelio pažaidų šalinimas pagal nuolatinės priežiūros normatyvus.

Eismo saugumas – visuma kelių eismo ypatybių, rodančių, kiek eismo dalyviai yra apsaugoti nuo eismo įvykių ir jų padarinių.

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar Šiaulių miesto savivaldybės administracija tinkamai organizuoja Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūrą.

Pagrindiniai audito klausimai:

1. ar tinkamos suplanuotas, parengtos ir įformintos Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų organizavimo procedūros;
2. ar pakankama Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutarčių vykdymo priežiūra ir kontrolė.

Audito objektas – Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra.

Audito subjektai – Savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis – 2022–2023 metai, tačiau atskirais atvejais audito metu bus vertinti ir 2024 metų pradžios mėnesiai, patenkantys į 2023–2024 metų žiemos sezoną.

Audito atlikimo pagrindas – Šiaulių miesto savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. gruodžio 12 d. pavedimas Nr. PA-11.

Audito apribojimai – audito metu nebuvo vertinamos gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų dangų remonto paslaugos.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

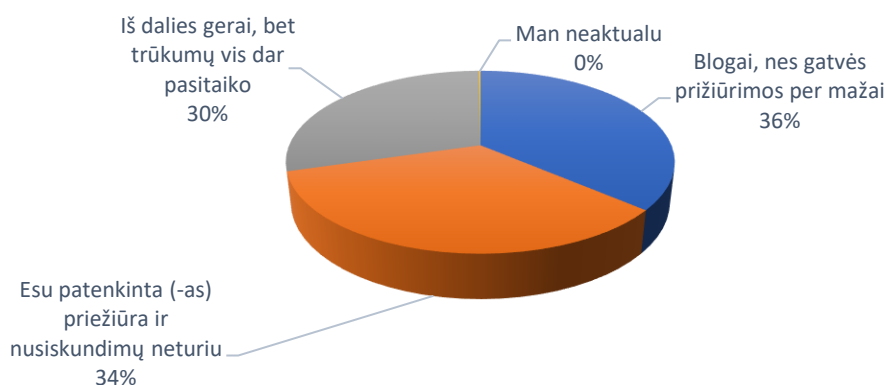
Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai.	Tikslas
1. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ IR ŠALIGATVIŲ PRIEŽIŪROS LYGIŲ DIFERENCIJAVIMO PROCEDŪRA TURIĖTŲ BŪTI AIŠKESNĖ		
1.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra vykdoma taikant nustatytus priežiūros lygius ir normatyvus, tačiau tiek gatvių, tiek šaligatvių priežiūros lygių paskirstymo procesui trūksta aiškumo	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Nagrinėjome: - Lietuvos Respublikos kelių įstatymas; - Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas; - Teritorijų planavimo įstatymas; - Kelių priežiūros tvarkos aprašas; - Kelių priežiūros vadovas „Automobilių kelių nuolatinės priežiūros normatyvai“ - Šiaulių miesto tvarkos ir švaros taisyklės; Rinkome ir analizavome kitų savivaldybių pavyzdžius (Vilniaus miesto, Kauno miesto, Panevėžio miesto, Klaipėdos miesto). <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimynus Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriui ir Miesto koordinavimo skyriui. <u>Pokalbiai:</u>	Įvertinti, ar: • Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra vykdoma taikant nustatytus priežiūros lygius ir normatyvus.

	Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais	
1.2. Kai kurie techninėje specifikacijoje nustatyti reikalavimai žiemos sezonui tobulintini	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Nagrinėjome: - 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341 - 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartis Nr. SŽ-847; - 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943; - 2022 m. birželio 20 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-982 Rinkome ir analizavome kitų savivaldybių pavyzdžius (Vilniaus miesto, Kauno miesto, Panevėžio miesto, Klaipėdos miesto). <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	Įvertinti, ar: • Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų sutartyse išdėstyti pagrindiniai reikalavimai, užtikrinantys saugų ir nenutrūkstamą transporto ir pėsčiųjų eismą ir teritorijų švarą.
1.3. Paslaugų užsakymų sisteminimo ir valdymo problemas išsprendė sistemos „Sumanus miestas“ įdiegimas Savivaldybės administracijoje, tačiau duomenų apie šaligatvių plotus patikimumu neturėjome galimybės įsitikinti	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Nagrinėjome: - 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341 - 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartis Nr. SŽ-847; - 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943; - 2022 m. birželio 20 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-982. Analizavome dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“, MKS IS „Sumanus miestas“ esančią informaciją. <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	Įvertinti, ar: • yra numatytos aiškos užsakymų pateikimo ir atsiskaitymų už Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų atlikimą procedūros.
2. ŠIAULIŲ MIESTO GATVIŲ, ŠALIGATVIŲ IR KITŲ TERITORIJŲ PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ SUTEIKIMO EIGA KONTROLIUOJAMA ĮVAIRIOMIS VEIKLOS FORMOMIS IR ETAPAIS, TAČIAU NE VISAIS ATVEJAIS BUVO UŽTIKRINAMA TINKAMA PASLAUGŲ KOKYBĖ		
2.1. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų suteikimo eiga kontroliuojama įvairiomis veiklos formomis ir etapais	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Nagrinėjome: - 2021 m. spalio 29 d. Šiaulių miesto gatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-1341 - 2020 m. liepos 21 d. Šiaulių miesto gatvių bei kitų viešų erdvių valymo ir plovimo paslaugų sutartis Nr. SŽ-847; - 2023 m. birželio 1 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-943;	Įvertinti ar: • Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų suteikimo eiga kontroliuojama tinkamai.

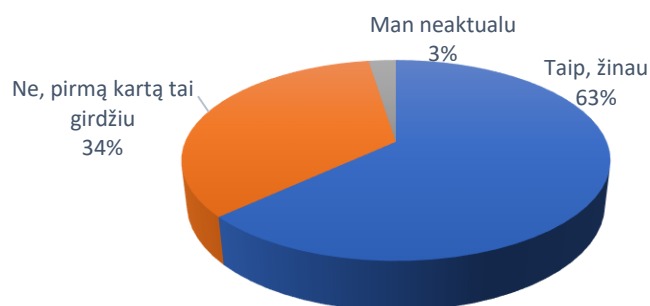
	- 2022 m. birželio 20 d. Šiaulių miesto šaligatvių ir kitų teritorijų tvarkymo paslaugų sutartis Nr. SŽ-982. Analizavome dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“, MKS IS „Sumanus miestas“ esančią informaciją. Apklausa: parengėme ir teikėme klausimynus Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriui ir Miesto koordinavimo skyriui. <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	
2.2. Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų kontrolė vykdoma intensyviau ir efektyviau, tačiau paslaugų kokybės trūkumų išlieka	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Analizavome dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“, MKS IS „Sumanus miestas“ esančią informaciją. Nagrinėjome apskaitos duomenis. Pateikta anketa miesto gyventojams dėl nuomonės pateikimo apie Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių valymo kokybę. <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	Nustatyti, ar: • Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugų teikėjams taikomos sutartyje numatytos sankcijos.
2.3. Ne visais atvejais pateiktose ataskaitose ir paslaugų atlikimo aktuose nurodyti duomenys atitinka paslaugų teikėjo įdiegtoje palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų apdorojimo sistemoje užfiksuotus duomenis	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Analizavome dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“, MKS IS „Sumanus miestas“, palydovinėje transporto priemonių valdymo bei duomenų kaupimo, apdorojimo sistemoje (<i>Fleet Complete</i>) esančią informaciją (analizei atlikti pasirinkta 13 dienų: 2023 m. gruodžio 4, 5, 11, 12, 26, 27 dienos ir 2024 m. sausio 4, 5, 14, 15, 18, 19, 27 dienos (šaligatvių atveju vietoje sausio 18, 19 d. vertintos sausio 20, 21 d.). Nagrinėjome apskaitos duomenis, paslaugų atlikimo aktus, sąskaitas faktūras. <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	Nustatyti, ar: • mokėjimai už suteiktas Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros paslaugas atliekami pagal sutartyse nustatytas sąlygas ir faktiškai atliktus darbus.
2.4. Savivaldybės administracija analizuoja pranešimus apie problemas, susijusias su Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūra, ir stengiasi pašalinti esamus trūkumus	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Analizavome dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“, MKS IS „Sumanus miestas“. <u>Pokalbiai:</u> Bendravome su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus ir Miesto koordinavimo skyriaus atstovais.	Įvertinti, ar: • Savivaldybės administracija imasi priemonių, siekiant pašalinti ir/ar sumažinti teikiamų Šiaulių miesto gatvių, šaligatvių ir kitų teritorijų priežiūros trūkumus ir problemas.

Siekdami surinkti kuo išsamesnę ir objektyvesnę informaciją apie Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių valymo kokybę, miesto gyventojams buvo pateikta anketa dėl nuomonės pateikimo apie audituojamą sritį. Iš viso buvo gauta 613 atsakymų, tačiau pastebėjome, kad Šiauliuose (vertinant pagal atsakymų pateikimo vietą) buvo pateikta tik 36 proc. atsakymų, o Vilniuje – beveik 39 proc. atsakymų.

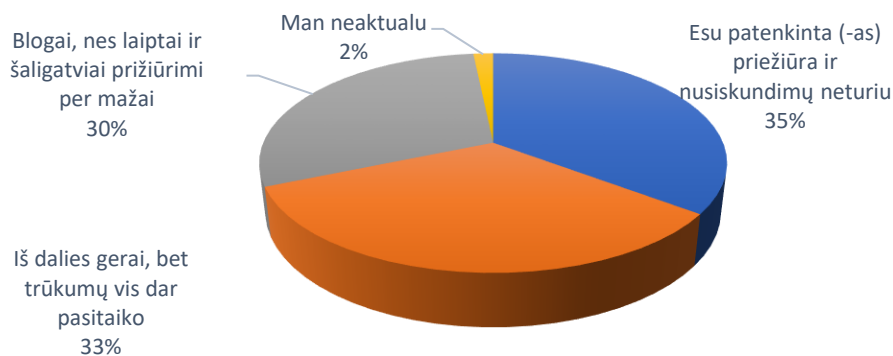
1. Kaip vertinate Šiaulių miesto gatvių priežiūrą žiemą?

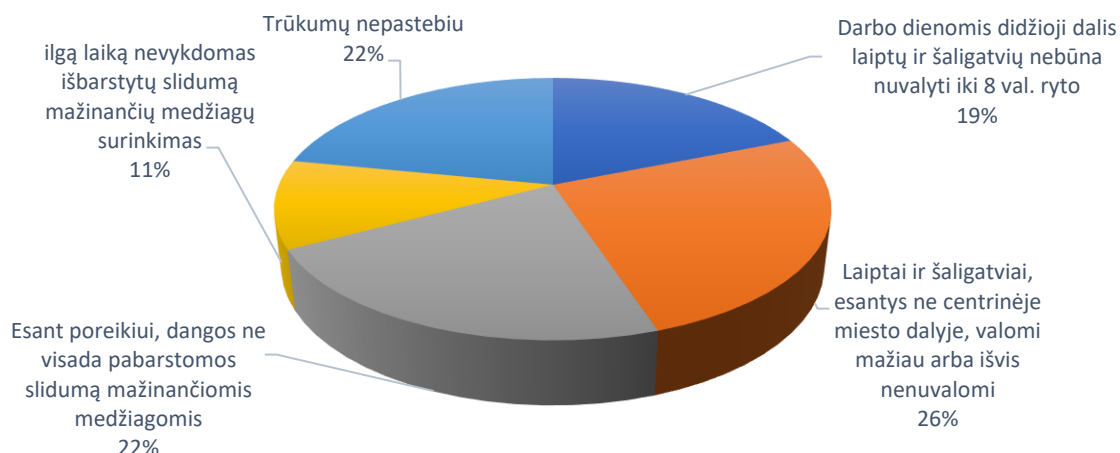
2. Ar žinote, kad Šiaulių miesto gatvių priežiūra žiemą vykdoma skirstant gatves į 4 priežiūros lygius pagal valymo pirmenybę?

3. Kaip vertinate Šiaulių miesto laiptų ir šaligatvių priežiūrą žiemą?

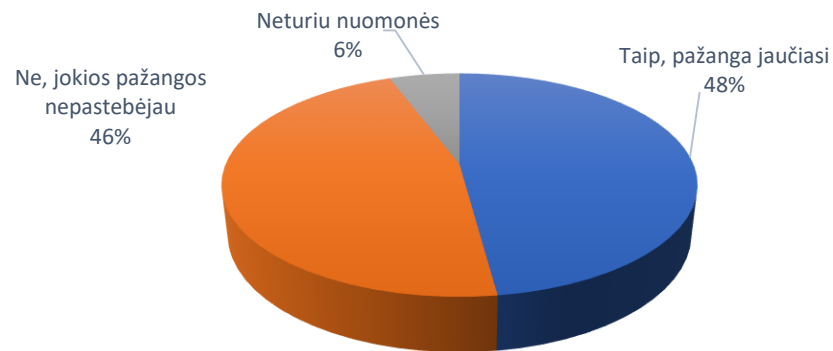
4. Kokius pastebite pasikartojančius Šiaulių miesto pagrindinių laiptų ir šaligatvių priežiūros trūkumus?

Pateiktas kitas variantas:

- Druska barstoma nesaikingai, barstoma skaldelė neatskirta nuo dulketų frakcijų, susidaro purvas;
- Krintant šlapdribai ir negausiam sniegui, kuris ištirpsta po poros valandų, stengiamasi kuo greičiau nuvalyti centro šaligatvius, taip švaistomos gyventojų lėšos;
- Miestas sutvarkytas - neslidus, neturiu priekaištų;
- Valant šaligatvius yra užstumdami sniegu įvažiavimai į kiemus;
- Savaitgaliais dažniausiai niekas nevalo;
- Dainų g. nuo 82 iki 100 retai valomas šaligatvis;
- Blogai nuvalomi šaligatviai paliekami kai kur sniego likučiai;
- Labai dideliais kiekiais pilamas žvyro mišinys! Beveik ant visų šaligatvių - Tilžės g. miesto centre. Šis atvejis itin matosi nuokalnėje, einant link gedulo namų;
- Valant šaligatvius, užverčiamos sniegu autobusų stotelės. Sunku įlipti į autobusą
- Valomi ir barstomi tik pagrindiniai takai, o mažesnių gatvių takeliai retai valomi;
- Dažnai po didesnio snygio gatvės ir šaligatviai pradedami valyti per vėlai. Pavyzdžiui 02.06 snygis baigėsi 21:30, o gatvės ir šaligatviai pradėti valyti ir barstyti tik ryte, kai pradėjo šalti dėl ko kelių būklė tą dieną buvo labai prasta, o kai kurie pėsčiųjų takai pradėti valyti dar po dienos;
- Nevalomas takas prie Romuvos progimnazijos, prieš kelis metus šis ruožas buvo valomas, bet dabar nebe. Neina pravažiuoti su vežimėliu, o kai būna atodrėkis, tai tas ruožas skęsta. Vaikas iki mokyklos nueina šlapiomis kojomis;
- Netolygiai barstomos slidumą mažinančios medžiagos.

5. Ar pastebėjote Šiaulių miesto gatvių ir šaligatvių priežiūros pažangą lyginant su praėjusiu žiemos sezonu?

6. Ar žinote, kokiomis priemonėmis galima pranešti apie pastebėtas problemas, susijusias su gatvių ir šaligatvių priežiūra?

